

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Municipală
Hunedoara-Deva

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

TURISM

1962

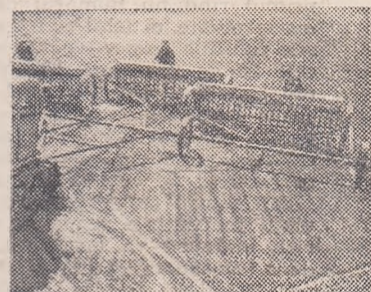

ÎN ACEST
NUMĂR:

**Invitație
la călătorie**

**Obiectiv turistic:
U. R. S. S.**

(pag 6-7)

**In plină
campanie
de
primăvară**

de ing. Nicolaie Bria

(pag 3)

**Moscova...
la masa
rotundă**

de Victor Kernbach

(pag. 5-a)

Igor Moiseev la repetiție...

**REÎNTÎLNIRE
CU ANSAMBLUL
MOISEEV**

**UN EVENIMENT
ARTISTIC**

de Petre Bodeuț

(pag. 9)

ANUL XVIII

19

(895)

11 mai 1962

12 pagini, 1 leu

memento

olimpiada siberiană

„Așteptăm scrisorile voastre!”
Așa se încheie apelul Comitetului de organizare a primei olimpiade siberiene publicat în numărul 3 al revistei „Nauka i Jizni”.

Olimpiadă... dar nu sportivă, ci fizico-matematică! La care vor putea participa elevii școlilor medii și tinerii muncitori absolvenți ai acestor școli.

Olimpiada se desfășoară în două etape. Cea dintâi s-a încheiat la 25 aprilie și a constat din rezolvarea prin corespondență a unor probleme de fizică și matematică pe care revista le-a publicat în același număr. Problemele au fost împărțite în două categorii, una pentru elevii claselor a VIII-a și a IX-a, cealaltă pentru elevii clasei a X-a. În plus, au mai existat și câteva probleme de radio-tehnică, destinate special radio-amatorilor.

Juriul olimpiadei a anunțat de la început criteriile după care vor fi desemnați câștigătorii primei etape. Merită subliniat faptul că va conta în primul rând nu numărul de probleme rezolvate, ci felul cum au fost găsite soluțiile respective. De pildă, din cele 20 de probleme oferite elevilor din clasele a VIII-a și a IX-a rezolvarea uneia singure ar fi suficientă pentru calificarea în etapa a doua, cu condiția ca metoda de soluționare propusă să fie complexă și originală.

Câștigătorii primei etape vor fi invitați în centrele regionale ale Siberiei, unde se va desfășura etapa a doua. De data aceasta, concurenții vor trebui să rezolve problemele în prezența reprezentanților juriului.

Câștigătorii olimpiadei vor primi diplome și premii și vor fi invitați să-și petreacă vacanța într-o tabără de vară din apropierea Novosibirskului, unde, pe lângă odihnă, vor avea răgazul să se pună la curent cu ultimele noutăți din fizică, matematică și alte discipline științifice.

Un ultim detaliu: olimpiada elevilor siberieni are loc sub patronajul filialei din Siberia a Academiei de Științe a U.R.S.S.

m. n.

despre teatru, filme și... fericire

Liudmila Kasatkina a primit nu de mult premiul pentru cea mai bună interpretare feminină (Catarina din „Femeia îndărătnică” de Shakespeare) la Festivalul internațional al filmului pentru televiziune de la Monte Carlo. Interpreta rolurilor principale din filmele „Îmblițitoarea de tigri” și „Piine și trandafiri” este în același timp și una din cele mai populare actrițe ale Teatrului Armatei Sovietice din Moscova. E însuflețită de o egală pasiune pentru ambele arte, dar cel mai mult îi iubeste totuși pe băiețelul ei, Alioșka. Filmul și teatrul n-o împiedică să fie și o mamă plină de grijă. Cel puțin așa reiese dintr-un recent interviu acordat unui reporter de la „Sovetski Ekran”.

— Nici un succes ori insucces, nici o bucurie sau dezamăgire nu pot fi atât de importante pentru mine ca fiul meu. Se poate oare compara ceva pe lume cu dragostea mamei față de fiul ei? Și, apoi, băiatul meu e atât de dragut, atât de ascultător și tandru!

— S-ar părea că nu vă lipsește nimic ca să fiți fericită.

— Cred că e adevărat. Cu toate că nu-i pot consacra lui Alioșka atîta timp cît ar trebui. Știi doar cum e ziua unui actor. De pildă, în perioada cînd filmam în „Femeia îndărătnică”, activitatea echipei de filmare din schimbul întii începea la opt dimineața. Dar la această oră trebuia să fie totul pregătit. De aceea, seoseam la studio încă de la șase, îmbrăcăm vestimintele Catarinei și treceam în salonul de machiaj. Filmarea dura uneori pînă seara. De la studio plecam direct la teatru, grăbită să nu întârzii la spectacol sau la repetiție. Evident, o ase-

menea zi e obositoare, dar cîte bucurii îți rezervă! Deși cînd te duci la teatru nu știi niciodată ce se poate întîmpla, dacă spectacolul sau repetiția au să-ți aducă bucurii sau mîhnire. Cea mai mare mîhnire este pentru mine să simt indiferența publicului, iar cea mai mare bucurie o încerc atunci cînd dincolo de cuvintele personajului spectatorul simte sufletul unui alt om.

c. m.

cărți despre un ziar: „pravda”

Cu prilejul semicentenarului „Pravdei” au văzut lumina tiparului câteva volume despre activitatea desfășurată de redacția marelui ziar în acest răstimp.

Articolele, scrisorile și însemnările lui V. I. Lenin despre munca ziarului au fost grupate în volumul „Lenin și „Pravda”. Un mare interes stîrnese mai ales scrisorile adresate de Lenin redacției și unor colaboratori ai ziarului între anii 1912—1914. Ele cuprind directive în cele mai importante probleme ale activității partidului. O seamă de scrisori sînt inedite.

Volumul „Pravda” leninistă a împlinit 50 de ani” cuprinde materiale și documente despre istoria ziarului, de la înființarea lui și pînă astăzi. Printre altele, volumul înmănunchează articole și amintiri ale bolșevicilor V. A. Karpinski și E. I. Drabkina, ale mareșalului S. M. Budionni, academicianului E. K. Fiodorov, scriitorilor N. F. Pogodin, A. I. Bezimenski, B. N. Polevoi, pictorilor S. T. Konenkov, Kukrinikși, B. E. Efimov, ale cunoscuților inovatori V. I. Gaganova, N. I. Mamaj și T. Ahunova.

O altă carte editată cu același prilej poartă titlul „Mărețele idealuri ale comunismului” și conține materialele din șase numere speciale ale ziarului „Pravda” închinat mărețelor idealuri ale comunismului proclamate de noul Program al P.C.U.S.

În sfîrșit, broșura lui Al. Romanov „Pravda” — ziar al oamenilor muncii”, descrie cum de-a lungul existenței sale de o jumătate de veac „Pravda” a oglindit viața și lupta oamenilor muncii, constructori ai unei societăți noi.

a. b.

muzică și culori

La Institutul de aviație din Kazan a avut loc un spectacol original, orga-

— M-am hotărît! Îi telefonez și îi spun tot!
— Ciudat... De ce tace?
— Anecika! Să știi că eu te...
— Nu înțeleg! Ce spui?
— Păi... Cum să-ți explic!... Te...
— Nu înțeleg! Vorbește mai clar...
— Ce, nu se aude! Te iubesc!
— Măi spune o dată!...
— Tot nu se aude? Te i-u-b-e-s-c! I de la Iulia, u de la Uliana, b de la Boris, e de la Elena, s de la Sașa, c de la Costea!

nizat de iubitorii de muzică clasică. Într-o sală învăluită de întuneric, pe un uriaș ecran alb, care cuprindea încăperea din trei părți, un număr de reflectoare proiectau un puternic fascicul de lumină asupra unui portret al compozitorului A. N. Skreabin. Un crainic nevăzut a anunțat prima prezentare cu efecte de lumini a poemului „Prometeu” de Alexandr Nikolaevici Skreabin...

În clipa aceea, ecranul a fost inundat de o lumină palidă, de undeva departe au răsunat primele acorduri, după care a început să se depene povestea plină de dramatism a lui Prometeu, care a furat zeilor focul pentru oameni.

Lupta titanică, durerea sfișietoare,

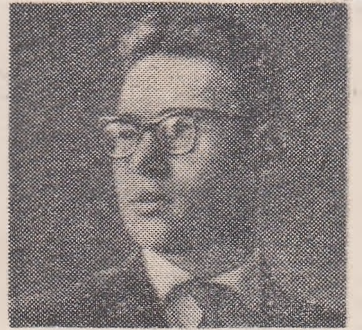
U. I. Frankfurt intitulată „Contribuții la istoria teoriei relativității”. Volumul conține un număr de studii privitoare la premisele de la care a plecat Einstein pentru a-și elabora teoria.

În aceeași editură se află acum sub tipar culegerea „Einstein și dezvoltarea gândirii fizico-matematică”. Cartea este alcătuită din articole ale unor oameni de știință sovietici și străini și cuprinde și lucrarea lui Einstein „Geometria neeuclidiană și fizica”.

Cu mult interes este așteptată apariția monografiei biografice și științifice „Einstein”, semnată de profesorul B. G. Kuznețov. Este vorba de o prezentare de ample proporții a vieții și operei marelui savant. După cum anunță Editura Academiei de Științe a U.R.S.S., volumul va fi bogat ilustrat,

un viitor mare matematician?

Tînărul din fotografie, A. A. Kirillov, a fost aspirant la Facultatea de mecanică și matematică a Universității „M. V. Lomonosov”. A. A. Kirillov și-a susținut înainte de vreme disertația pe tema „Reprezentări unitare ale grupurilor nilpotente Lie”. Intrucît tînărul om de știință a rezolvat o problemă de matematică foarte importantă, Consiliul științific i-a acordat de-a dreptul titlul de doctor în științe, fără a-i mai cere să facă stagiul de candidat în științe.

mărețul triumf descrie în admirabilul limbaj muzical al lui Skreabin, s-au desfășurat în fața spectatorilor cînd însoțite de puternice văpăi roșii, cînd de reflexe purpurii, de scîlpiri albastre-verzui ori de strălucirea feerică a unui foc puternic.

Ideea și montarea acestui original concert se datoresc studentului Iuri Kovalenko și prietenilor lui din cercul științific al Institutului. Încît se poate spune că nouă zecimi din cele 1500 de beculțe de diverse culori folosite cu acest prilej au fost puse în funcțiune nu de energia electrică ci de căldura acestor inimi tinere...

g. b.

einstein în u.r.s.s.

Publicul cititor din Uniunea Sovietică are mereu prilejul să-și completeze cunoștințele în legătură cu părințele teoriei relativității — Albert Einstein — și cu concepțiile lui științifice. Nu de mult, în Editura Academiei de Științe a U.R.S.S. a apărut lucrarea lui

nu numai cu fotografiile inedite sau puțîn cunoscute ale lui Einstein, ci și cu reproduceri ale portretelor sale executate de pictori și sculptori din cele mai diverse țări.

n. n.

cîteva cifre

Producția editorială și numărul de televizoare sînt, incontestabil, doi factori foarte semnificativi pentru nivelul cultural al unei națiuni.

U.R.S.S. se află pe primul loc în lume în ce privește amploarea și ritmul de dezvoltare a producției editoriale. În Uniunea Sovietică apar o cincime din toate cărțile editate azi în lume. După date comunicate recent, în 1961 au fost publicate 74.000 de titluri cu un tiraj total de 1.120.000.000 de exemplare.

În momentul de față Uniunea Sovietică posedă peste 100 de posturi de televiziune (emisiune) și 180 posturi de releu (retransmisie). În U.R.S.S. se află în funcțiune peste 8.000.000 de televizoare.

d. v.

Spicuiam din „Ogoniok” acest dialog cu proșpețime și savoare juvenilă și primăvărată. E interpretat de doi tineri actori: O. Tabakov și L. Krilova. Dar poate fi, probabil, recitat și fără a urma cursurile unui institut de teatru.

dialog primăvărat

— Fii bun și repetă!...
— Fir-ar... Am ratat totul! N-aude! Da înțelege, odată, te iubesc! Te iubese mult!
— De ce îți așa?
— Păi mi-ai spus că nu auzi...
— Nu, am vrut să repeți cuvîntul ăsta minunat...
— Anecika! Te iubesc! Te iubese! Te iubese!
— Acum se aude perfect!...

În ultimii ani în Uniunea Sovietică s-au luat în agricultură măsuri care pot fi pe drept cuvânt numite revoluționare. Valorificarea a 42 de milioane de hectare de pământuri înțelenite, crearea a circa 3.000 de noi sovhozuri — mari fabrici de cereale, lapte, carne — trecerea principalelor mașini și utilaje în proprietatea colhozurilor, întărirea colhozurilor și sovhozurilor cu cadre de organizatori și specialiști etc., au constituit baza pentru succese serioase în dezvoltarea agriculturii sovietice.

ÎN PLINĂ CAMPANIE DE PRIMĂVARĂ

În noile condiții, cînd colhozurile s-au dezvoltat considerabil iar numărul sovhozurilor a sporit mult, cînd, în conformitate cu sarcinile trasate de P.C.U.S., producția de cereale, lapte, carne etc. urmează să crească într-o perioadă scurtă nu cu câteva procente ci de două și chiar de trei ori, s-a simțit nevoia unei forme noi, mai perfecționate, de conducere și control asupra organizării producției agricole. Această formă nouă de conducere a agriculturii a fost stabilită de Plenara din martie a C.C. al P.C.U.S.

Se știe că, în urma hotărîrilor Plenarei din martie, în regiuni au fost create Direcții teritoriale de producție colhoznic-sovhoznice sau sovhoznico-colhoznic, în funcție de forma de gospodărie predominantă. Aceste Direcții cuprind pe cei mai experimentați președinți de colhozuri, directori de sovhozuri, specialiști de tot felul.

O trăsătură de bază a organelor de conducere nou create este faptul că Direcțiile de producție teritoriale se ocupă de agricultură nu în general și pe cale de circuli, ci direct și concret. Aplicarea măsurilor hotărîte de Direcția teritorială este asigurată de un corp de inspectori-organizatori, atașați pe lingă un anumit număr de întreprinderi agricole socialiste și domiciliind chiar în cadrul unui colhoz din această zonă.

O verigă importantă a noului sistem de conducere o constituie Comitetele pentru conducerea agriculturii care au luat ființă atît pe plan unional cît și în republici, ținuturi și regiuni. Ele sînt conduse de primii secretari ai C.C. al P.C. din fiecare republică sau de primii secretari ai comitetelor de partid regionale sau de ținut. Comitetele pentru conducerea agriculturii au sarcina să organizeze controlul îndeplinirii hotărîrilor partidului și guvernului în problemele producției și achiziționării produselor agricole și răspund de dezvoltarea agriculturii în republica, regiunea sau ținutul respectiv.

Deși de la încheierea lucrărilor Plenarei a trecut puțin timp, hotărîrile ei au și prins viață. Noua conducere a agriculturii se realizează efectiv și acordă de la început un ajutor sporit colhozurilor și sovhozurilor.

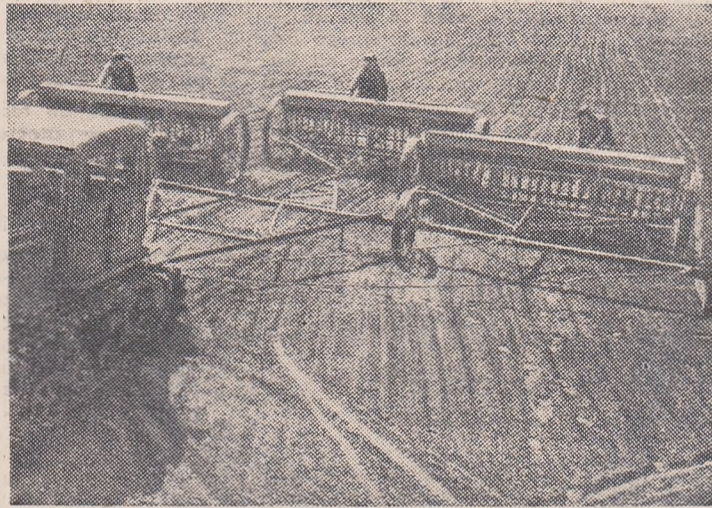
După cum relatează presa sovietică, prima grijă a noilor

organe a fost nu de a-și organiza birourile și aparatul administrativ, ci de a trimite cele mai bune cadre în gospodării și în primul rînd în unitățile rămase în urmă, pentru ca prin măsuri concrete adoptate la fața locului să organizeze aplicarea hotărîrilor luate.

În regiunea Minsk, de pildă, s-a creat chiar în martie un Comitet regional pentru conducerea agriculturii. Prima grijă a Comitetului regional a fost de a organiza în regiune Direcții teritoriale de producție și de a repartiza cît mai

carne și lapte. Principala lor bogăție, solul fertil al cernoziomurilor, ocupă circa 500.000 de hectare. Primăvara aceasta, odată cu definitivarea planului de cultură, cea mai importantă preocupare a Direcției teritoriale a fost lichidarea asolamentului cu ierburi și extinderea porumbului și sfeclei de zahăr, pe seama ierburilor perene, ovăzului și ogoarelor negre, pentru a spori astfel producția cerealiară și cantitatea de furaje ieftine și de calitate.

Această preocupare de a fo-

Semănăturile sînt în toi

just cadrele, în așa fel ca oamenii cei mai buni să fie trimiși să lucreze în sfera producției și nu în organele de control. În gruparea unităților conduse de o Direcție s-a ținut seama de legăturile teritoriale și economice, de specializarea producției, de volumul producției și livrărilor către stat. Trei raioane, Nesvijski, Klefki și Kopilski, sînt grupate într-o singură Direcție de producție deoarece se aseamănă între ele prin condițiile naturale și sînt apropiate prin specializarea lor în producția de sfecă de zahăr, avînd a asigura materia primă pentru fabrica de zahăr din Gorodeisk.

Cele patru raioane unite în Direcția teritorială de producție din Zernograd, regiunea Rostov, — de pildă — sînt înrudite nu numai prin peisajul stepelor fără sfîrșit ci mai ales prin condițiile lor economice comune. Toate cele patru raioane conduse de Direcția din Zernograd sînt mari producătoare de cereale și furnizoare de

losi cît mai gospodărește fiecare hectar caracterizează toate Direcțiile de producție. În regiunea Zaporojie, noua Direcție de producție înființată pentru raioanele stepei priazovice a considerat drept cea mai urgentă sarcină a sa îmbunătățirea planului de cultură pe cele 540.000 de hectare ale teritoriului zonei. S-au eliminat aproape complet ierburile, lăsîndu-se doar suprafețe mici ocupate cu ierburi mai valoroase pentru pășunatul de primăvară al vitelor. În luna iunie și aceste ierburi vor fi desțelenite iar terenul va fi reinsămîntat cu porumb.

Hotărîrile Plenarei din martie pentru crearea unui nou avînt în dezvoltarea agriculturii îi însuflețesc deopotrivă și pe muncitorii, tehnicienii și inginerii din industrie. Întrucît dezvoltarea agriculturii este o datorie patriotică și a fiecărui muncitor din industrie, colectivul combinatului chimic din Voskresensk a adresat o chemare către toți lucrătorii din industria chimi-

Conștiința și rezultatele producției

Este posibilă o formă de salarizare care să marcheze o legătură directă între salariul tuturor muncitorilor, fără excepție, și cantitatea, calitatea și prețul de cost al producției?

Se poate oare ca prin introducerea acestei forme de cointerese materială colectivă pentru rezultatul final al muncii, cointeresarea personală a muncitorilor să nu scadă ci, dimpotrivă, să crească și încă în mare măsură?

Da, e un lucru perfect posibil. Dovedit de experiență. Acest sistem de „retribuire colectivă a muncii după producția finită“ a fost nu demult aplicat de colectivul Direcției regionale de construcții și montaj „Selekstrotoi“ din regiunea Kirov.

Să vedem în cîteva cuvinte despre ce-i vorba. Suma globală a fondului de salarii este distribuită muncitorilor proporțional cu un salariu tarifar convențional stabilit de ei înșiși pentru luna respectivă și cu zilele de muncă realizate efectiv. De ce spuneam că este un salariu tarifar convențional? Pentru că, în funcție de rezultatele muncii depuse de membrii colectivului, aceștia pot fi trecuți, în fiecare lună, într-o grupă de salarizare mai mare sau mai mică. Rezultatul aportului individual se măsoară după contribuția fiecăruia la realizarea sumei globale a salariului, după felul în care fiecare își îndeplinește normele la lucrările de bază, după aportul la îmbunătățirea calității lucrărilor, la reducerea prețului de cost și a cheltuielilor de muncă pe unitatea de producție.

De aici se poate trage o primă concluzie. retribuirea colectivă a muncii după producția finită are menirea să contribuie la crearea de colective bine sudate. Fiecare membru al unui astfel de colectiv va fi, chiar și în lipsa unor sisteme premiale suplimentare, cointereseat materialmente în creșterea productivității muncii, în îmbunătățirea calității produselor etc.

Acest criteriu de retribuire după producția finită poate fi aplicat și în sovhozuri. Prima încercare de acest fel a fost făcută de brigada de legumicultori a sovhozului „Kominern“, regiunea Gorki.

Din primele zile ale luptei pentru noua recoltă membrii brigăzii s-au preocupat intens de sporirea producției de legume și îmbunătățirea calității acestora. Muncile au fost făcute la vremea lor. Legumele culese n-au fost lăsate să zăbovească inutil pe cîmp nici măcar o zi. Brigada de legumicultori a cultivat 12.000 chintale de legume. Venitul realizat a depășit sarcinile de plan cu aproape 16.000 de ruble. A scăzut mult prețul de cost al producției și, drept urmare, a crescut simțitor cîștigul membrilor brigăzii.

Chiar numai din aceste două exemple rezultă evident că retribuirea colectivă este un criteriu de salarizare a muncii care făgăduiește să devină un instrument de nădejde pentru influențarea directă a creșterii producției și un sprijin pentru conducătorii de întreprinderi în soluționarea principalelor sarcini de producție.

Ea corespunde de altfel unui principiu formulat de N. S. Hrușciiov la consfătuirea zonală de la Moscova: „Sistemul premial în acord stimulează activ lupta pentru sporirea cantității și îmbunătățirea calității producției. Este tocmai ceea ce ne trebuie nouă. Cel care dă o producție mai mare să cîștige mai mult“.

Nu încapă îndoială că avem de a face cu un sistem de salarizare care este o urmare directă a dezvoltării conștiinței comuniste a omului muncii din Uniunea Sovietică.

A. Vlad

că, industria constructoare de mașini și feroviarilor, adică tuturor celor care direct sau indirect influențează prin munca lor rezultatele dobîndite în agricultură, cerîndu-le ca comenzile pentru agricultură să fie executate înainte de termen și cu cea mai mare grijă. Lozincă: „Fiecare comandă pentru agricultură — sub un control permanent“, se extinde și se aplică acum aproape în toate uzinele care lucrează pentru agricultură. Colectivul uzinei de mașini agricole Rostselmaș, din Rostov, care produce combinele de cereale SK-4 și asamblează pe bandă rulantă în fiecare 24 ore 240 de combine noi, s-a angajat să mărească ritmul de pro-

ducție și să dea peste planul anual 2000 de combine. Acum, de pe banda rulantă pornesc în fiecare zi pe ogoare cîte 260-270 combine noi.

Nu încapă îndoială că măsurile luate de Plenara din martie pentru intensificarea dezvoltării producției agricole și reorganizarea conducerii agriculturii și însuflețirea cu care oamenii sovietici le aplică în viață, vor duce la întărirea bazei tehnice-materiale a agriculturii, la noi și mari victorii în construcția comunistă.

Ing. Nicolai Bria

Secretar științific al Institutului de cercetări pentru mecanizarea agriculturii

Galileidoscop

● Zilele trecute s-a deschis la Rio de Janeiro prima expoziție industrială și comercială sovietică de pe continentul sud-american. Expoziția ocupă un teritoriu de 12.000 de metri pătrați. Vizitatorii ei pot afla, printre altele, că Uniunea Sovietică întreține azi relații comerciale cu mai bine de 80 de țări, acordă ajutor tehnic unui număr de 20 de țări slab dezvoltate și are legături culturale cu peste 100 de țări.

● Recent a apărut în Uniunea Sovietică culegerea de date statistice „U.R.S.S. în cifre în 1961“, Spiciuim aici cîteva cifre.

● În 1961 producția de oțel a înregistrat un spor de 5.400.000 tone de oțel, adică aproape tot atît cît producea U.R.S.S. în 1930. În primii trei ani ai septenaliului s-au extras 444 milioane de tone de țitei, adică de aproape cinci ori mai mult decît în anii antebelici 1938, 1939 și 1940. În același rîstimp, în Uniunea Sovietică s-au extras și produs 145.000.000 metri cubi de gaze. Această uriașă cantitate de combustibil ar fi fost suficientă pentru alimentarea Romei de la întemeiere — în antichitate — și pînă în zilele noastre.

● Un grup de colaboratori ai Institutului unional de cercetări pentru electrificarea agriculturii a făcut timp de patru ani experiențe de tratare a semințelor de porumb, grâu și secară cu raze ultraviolete. Experiențele au dovedit că sub influența razelor ultraviolete calitatea semințelor s-a îmbunătățit simțitor. În comparație cu semințele netratate, cele dinții au dat un spor de recoltă de aproximativ 20 la sută.

● Pe lingă Uzina de anvelope din Omsk a fost înființat un institut de cercetări științifice care își desfășoară activitatea pe principii obștești. Colectivul acestui institut original a realizat peste 100 de inovații, de pe urma cărora s-au realizat economii de 1.300.000 de ruble. Și mai important este însă efectul moral al inițiativei. Institutul primește acum zilnic zeci de scrisori din toate colțurile Uniunii Sovietice și de peste hotare.

● În ultimii patru ani au fost construiți în orașele și așezările muncitorești sovietice 315 milioane

metri pătrați de suprafață locativă sau circa 9 milioane de apartamente bine amenajate.

● În același timp colhoznicii și intelectuali de la sate au construit 2.600.000 de case de locuit.

● În ultimii cinci ani 50 milioane de oameni sovietici, aproape un sfert din totalul populației, s-au mutat în case noi.

● Institutul de cercetări științifice în zootehnie din R.S.S. Uzbekă a deschis recent prima școală de experiență înaintată în mecanizarea complexă a fermelor de produse lactate. Școala este numită de locuitorii din împrejurimi „academia“ Anastasiei Ciudnaia. Folosind agregatul de muls tip „Tandem“, această tinără muncitoare a obținut de la cele 157 de vaci pe care le îngrijește 480 de tone de lapte. Anul acesta, A. Ciudnaia va îngriji 208 vaci de la care și-a propus să obțină 600 de tone de lapte.

● La școala Anastasiei Ciudnaia învață azi 30 de mulgătoare și mecanici din diverse regiuni ale Uzbekistanului. Într-un an își vor însuși aci experiența ei circa 500 de crescători de animale.

● Regiunea economică a Centurului are un teritoriu de 460.900 km p și o populație de 25.100.000 de locuitori. Industria regiunii sporește în ritm rapid. Producția ei globală a crescut în 10 ani, din 1950 pînă în 1960, de 2,6 ori. Întreprinderile Centurului au produs în 1960 31.480 mașini-unelte pentru așchiera metalelor, 9536 mașini de prelucrat lemnul etc. În 1960 în această regiune s-au făcut investiții de trei ori mai mari decît în 1950.

● Curînd după Congresul al XXII-lea al P.C.U.S., corespondenții muncitorii de la uzina „Zaporojstal“ au inițiat un raid pentru descoperirea și folosirea de rezerve ale economiei socialiste. Inițiativa a fost sprijinită de peste 7.000 de corespondenți muncitorii din întreprinderile industriale și șantierelor de construcție ale regiunii Dnepropetrovsk. Drept rezultat au fost descoperite uriașe rezerve interne. Astăzi, în toate întreprinderile din regiune se organizează posturi permanente de corespondenți muncitorii care vor controla cum se realizează măsurile inițiate pentru folosirea rezervelor.

De ce S-a întâmplat așa (4)

(Insemnări despre fascism și intelectualitate)

Hitler și mai marii lui știau că pentru atingerea acestor țeluri trebuie să fie omorâți mulți oameni, milioane de oameni, și că pentru asta e nevoie de o organizație, de o mașină, de oameni cărora să nu le tremure mâna în nici o împrejurare. „Ne vom răzbuna singeros... cu acea temeinicie germană, de fier. Vor cădea capete... Va fi o întregă piramidă; o uriașă piramidă de capete” spune Hitler cu voluptate în „Frații Lautensack”. Iar Rauschnig citează cuvintele autentice ale lui Hitler: „Oamenii mei nu sînt ingeri. Asta le-ar mai trebui! Sînt mercenari și se poartă ca niște mercenari... Nu vreau să-mi facă nimeni din ei niște animale domestice... Am nevoie de oameni cu pumnul tare, care să nu-și pună probleme cînd o fi să facă cuiva de petrecanie. Și dacă la înghesuială, șterpelesc și ei un ceas sau o bijuterie — nu-i nici o nenorocire”.

Ratații, bandiții, aventurierii, fanaticii înverșunați de toate tipurile sau pur și simplu oamenii dezamăgiți, scoși din făgașul lor, au invadat ca un torent partidul naziștilor și batalioanele lor de asalt. Așa s-a împletit treptat sîrma ghimpată care a prins în strînsura ei mortală întreaga țară. Feuchtwanger descrie cu dezgust și ură procesul de bestializare a societății germane, transformarea ei în acea turmă de care vorbea Hitler.

4. Cine-s păstorii acestei turme

Bornhaak și von Delmeyer în „Succesul”. Băieții s-au întors din război puștii sufletește, cu ochii tulburi. Amîndoi se trag dintr-o familie mic-burgheză, n-au lucrat niciodată și nici nu vor să lucreze — doar nu sînt fraieri! Războiul a ucis tot ce era sentimentalism și omenesc în ei. „Amîndoi au mirosit îndată minciuna. S-au dezvățat să creadă într-un ideal. Bismarck, dumnezeu, negru-alb-roșu, Lenin, revanșism național, expresionism, luptă de clasă — își spun ei — totu-i minciună! Să te îndopi, să bei, să te culci cu o femeie, să te duci din cînd în cînd la un restaurant, la un cinematograful, să gonești nebunește cu automobilul, să porți un smoching bine croit — asta-i viața! Trăiesc din mici învîrteli, se lasă întreținuti.”

Apoi au venit fasciștii, le-au încredințat o dată misiunea să ucidă — au îndeplinit-o, a doua oară — au îndeplinit-o, au luat bani buni, se vede că naziștii aștia au stăpîni foarte bogăți, trebuie să te pui bine cu dînșii. Crimele sînt fleacuri. „În război eram numiți eroi, acum ni se spune criminali. Găsesc că-i necinstit și ne-logic”, spune Bornhaak. Ah, ce vremuri de aur au venit! Demonstrații cu torțe, jaturi, petreceri, aventuri primejdioase, groază în ochii oamenilor — asta-i viața pentru ei, așa mai merită să trăiești. În fond prin ce se deosebesc acești viitori stîlpi ai partidului nazist de bandiții de rînd?

Zanke în „Familia Oppermann”. A intrat în batalioanele de asalt fiindcă a întrezărit posibilitatea de a se îmbogăți imediat, dintr-o lovitură. Și în afară de asta grozav vroia să-și zvîrje în stradă vecinul — un evreu, iar locuința acestuia, compusă din trei camere, să o dea cumnatului său. Hitler i-a făgăduit și una și alta și acum domnul Zanke — conducătorul unui detașament de asalt — zbiară cît îl ține gura inul fascist.

Erich Wiesener în „Exil”. Feuchtwanger i-a acordat foarte multă atenție, poate chiar prea multă. Cu un interes neslăbit autorul urmărește mișcările cele mai mici, abia perceptibile ale sufletului acestui tip odios, poate cel mai dezgustător din toată galeria de lepădături fasciste. Wiesener provoacă dezgust mai ales pentru că este evident un om ieșit din comun, talentat, cu o minte clară, subtilă, cu o cultură uriașă, un om care cunoaște puterea creației și-i capabil să creeze inspirat, uitînd de toate, un om care îi urăște pe micii burghezi și prostia. De douăzeci de ani iubește aceeași femeie, o femeie bună, aleasă și cu fiecare zi simte că-i este tot mai dragă. Cu fiecare nerv, cu fiecare fibră a sufletului său el simte frumusețea inefabilă, nemuritoare a muzicii, și muzica asta nu-i marșul „Horst Wessel”, ci marea, inteligentă muzică a lui Beethoven, creată pentru ca oamenii să înțeleagă cît e de luminoasă, de minunată lumea în toată complexitatea ei.

Cu Bornhaak, Zanke și ceilalți e simplu, sînt niște nulități care nu vor reuși să înțeleagă niciodată, nici chiar în fața spinzurătorii, ce trebă

murdară au făcut. Dar cum a putut deveni omul acesta nu pur și simplu nazist, ci unul dintre propagandiștii fanatici ai fascismului, cum a putut el să-și îndrepte întreaga forță a talentului într-o apărare, glorificarea, preamărirea legilor de la Nürnberg — capodoperă de prostie și josnicie mic-burgheză? Cum a putut el să-și închine toate puterile nimicirii unor oameni ale căror opere i-au dat atîtea profunde, inegalabile desfătări?

Dar răspunsul este simplu, cum este de fapt simplu însuși personajul Wiesener, cu toată melo-dramatica lui complexitate și încălceală interioară. Individualismul pe treapta lui cea mai înaltă, individualismul fără margini, dus pînă la absurd — iată ce-i Wiesener. „Cine vrea să acționeze azi, acela n-are nevoie de adevăruri” — spune el. Carieră, reușită în viață, avere, două camere, cinci camere, apoi o vilă, bani, mulți bani, celebritate, să fii tot timpul sus, printre oamenii care țin în minile lor puterea, și nu cumva să nimerești în rîndul rataților, să nu rămîi în urmă, să nu-ți cedezi locul pe care îl ocupi sub soare. Propriul lui fiu spune despre el: „Principala lui calitate era lăcomia”. „Eul” lui cere zilnic noi succese, pe lume nu există decît acest „eu” și totul este apreciat de

omorau unii pe alții pe la colțuri, își vindeau tovarășii de idei cu bucată și cu ridicata. „Sîntem într-o pădure sălbatică” — spunea Hans Lautensack despre partidul său.

Dar împotriva poporului, împotriva germanului de rînd naziștii au stat ca un zid de neclintit. Organizația lor a pătruns în toți porii Germaniei. Ei și-au subordonat toate orele și toate zilele vieții omului mărunt. Rețeaua propagandistică era atît de deasă, încît la fiecare 70 de locuitori naziștii aveau un imputernicit de partid special care trebuia să supravegheze activitatea propagandiștilor de rînd. Operația de prostie, dezlănțuirea psihozei de masă, ațîțarea urii împotriva altor popoare se desfășurau prin toate mijloacele posibile. La școală copiii erau siliți să cînte mici cîntece în cel mai pur spirit nazist sentimental-barbar:

Micuțule toboșar, bate toba,
Vom porni spre Moscova,
Vom intra în Moscova,
Bolșevicul va cunoaște forța noastră.
Pe drum va inflori măcieșul,
Cînd hitleriștii vor ataca Rusia.

Hitler se grăbea. Înșelați, micii burghezi l-au crezut, l-au urmat, și au adoptat filozofia lui. Acum trebuia să facă din ei soldați. Și uriașă mașină de stat folosind tot — muștruluaia și lagărele de concentrare, propaganda și pomana — s-a apucat febril să pregătească armata de mercenari.

Către anul 1939 totul era gata. Exprimîndu-ne cu cuvintele lui Gustav Oppermann, unul dintre eroii lui Feuchtwanger, în Germania, în această casă de nebuni, bolnavii au părăsit definitiv saloanele și au luat locul paznicilor lor. A început cel de al doilea război mondial.

5. „Sala de așteptare”

Așa și-a intitulat Feuchtwanger ciclul de romane închinat Germaniei de după primul război mondial. La început pentru mine a fost doar un titlu și atîta tot. Dar pe măsură ce eroii lui Feuchtwanger — oameni inteligenți, cinstiți, dușmani convinși ai fascismului — au prins să se înrădăcineze în conștiința mea, m-a cuprins un sentiment straniu și la început de neînțeles: ciudă, furie împotriva lor; nu compătimire pentru durerea lor, nu milă pentru ei, ci cum am mai spus, ciudă, dorința de a-i sili să răspundă la o întrebare chinuitor de simplă: „Dar unde ați fost înainte?” Feuchtwanger este un mare scriitor realist și-i, firește, în primul rînd meritul lui că în sufletul cititorului se naște această întrebare.

Cine-i vinovați, pe cine să tragi la răspundere că de demența, de barbaria dezlănțuită, de sălbăteca călcare în picioare a omului au trebuit să salveze Germania oamenii sovietici, flăcăi simpli din Riazan, din Siberia, din multe alte colțuri ale patriei noastre?

„Noi sîntem vinovați de soarta care ne-a lovit. Am făcut multe greșeli, dar cea mai mare este îndelunga noastră răbdare” — a spus scriitorul german Ernst Toller. Prea scump i-a costat pe oamenii sovietici această îndelungă răbdare a eroilor favoriți ai lui Feuchtwanger. Aceștia nu se vor putea dezvinovați niciodată în fața poporului nostru, în fața întregii omeniri pentru nenumăratele piramide de lemn cu stea roșie deasupra care au împins pămîntul sovietic. Pentru milioane de morți — băieți tineri și veseli și oameni mergînd către amurgul vieții, obosiți de grijile familiei, pentru milioanele de victime de multe naționalități, arse în cuptoare sau torturate în lagărele de concentrare. Pentru suferințele și lipsurile îndurate de oameni care n-au avut nici o legătură directă nici cu problema intelectualității germane, nici cu „eu” sacru și fondul sufletesc al eroilor lui Feuchtwanger. Cît timp Hitler și-a organizat armata de bandiți, o armată de fier, bine sudată, perfect disciplinată, cît timp creșea și se întărea organizația lui monstruoasă de ucigași, eroii lui Feuchtwanger își dădăceau, își corcoleau, își legănau propriul „eu”, îi ocărau pe mușcitori, pe comuniști, Uniunea Sovietică pentru „dictatura proletariatului”, pentru „primitivul sentiment al corului și colectivului”, pentru munca lor grea, îndrîjită care miroase tare a sudoare. Pentru acest individualism burghez a trebuit să sufere poporul sovietic... Fasciștii au avertizat chiar de la început întreg poporul german că vremea lor este vremea lupiei dintr-o două curți: „Mein Kampf” și „Capitalul” — tertium non

Sfîrșitul războiului în Germania, altfel decît și l-au imaginat hitleriștii...

el din punctul de vedere al profitului personal. Întotdeauna a nutrit un mare respect pentru putere, și imediat a mirosit că puterea este de partea naziștilor. De dragul reușitei a vindut tot: minte, talent, conștiință, dezgustul pentru mic-burghezie, a vindut muzica lui Beethoven, și-a vindut prietenii și propriul fiu și în cele din urmă, după mici ezitări, și-a vindut și dragostea: josnic, ca un geambaș, pentru o simplă privire binevoitoare aruncată de stăpîn și o promisiune de succes. Wiesener n-are convingeri, el știe numai să se ploconească înaintea puterii așa cum se supune cățelul în fața bățului.

Nu în roman, ci în viața reală, un ziarist de teapa lui Wiesener scria într-o publicație hitleristă: „Noi nu vrem să fim și nu sîntem țara lui Goethe și Einstein, în nici un caz nu vrem să fim asta, pentru a nu știrbi gloria unor germani ca Hitler, Göring, Goebbels și Himmler”.

★

Reprezentanții „noi aristocrații” naziste erau oricînd gata să-și sfîșie unii altora gîtlejul pentru orice fleac, în partid se ducea zilnic, ceas de ceas, războiul tuturor împotriva tuturor, se mincau, se

(Continuare în pag. 10-a)

Despre călătorii, planuri de viitor și problemele lumii contemporane

Zilele trecute a descins la Moscova, pentru prima oară, un bărbat scund, bine legat, arătând foarte tânăr pentru cei patruzeci și opt de ani pe care-i are. Poartă un nume cunoscut în toată lumea. Iar una din cărțile lui, „Expediția Kon-Tiki”, a fost tradusă în 57 de limbi. Oaspetele este celebrul om de știință și călător norvegian Thor Heyerdahl, care a sosit la Moscova invitat de asociația „U.R.S.S.-Norvegia” și de Institutul de geografie al Academiei de Științe a U.R.S.S.

— Și eu și soția mea sîntem foarte bucuroși că putem vizita Moscova — ne-a spus oaspetele. Din scrisorile pe care le primesc mi-am putut da seama că am aici mulți cititori. Sper să cunosc mai deaproape locuitorii și viața din Uniunea Sovietică.

Intr-adevăr, Thor Heyerdahl este bine cunoscut în U.R.S.S. ca scriitor. Cărțile lui au fost tipărite în tiraje mari. Dar literatura este numai o latură a activității lui Heyerdahl. Principala-i preocupare este activitatea științifică. Savantul a și terminat primul volum dintr-o vastă lucrare intitulată „Arheologia insulei Paștelui”. În cursul acestei vizite intenționează să se întâlnească cu cercetătorii sovietici care se ocupă de probleme si-

milare. După care se va apuca de terminarea volumelor doi și trei.

— Știi, ne-a arătat Heyerdahl, că în secolul trecut au fost pe insula Paștelui călători ruși. Mă interesează materialele lor.

Thor Heyerdahl a aplicat pentru prima oară într-o știință ca istoria metoda experimentului practic, construind o plută și navigând cu ea în derivă 4300 de mile marine, de la țărmurile Perului până în insulele Polineziei. La început, în Occident s-au găsit cite unii care au socotit această experiență o șmecherie și nu s-au sfiit chiar s-o compare cu o „călătorie” într-un butoi pe cascada Niagara. Dar după ce rezultatele călătoriei au fost relatate mai întâi in-

tr-o carte de popularizare și apoi au început să fie publicate într-o lucrare științifică, întreaga lume s-a convins de posibilitatea unor asemenea experiențe. Mai mult, o seamă de oameni cetezătorii din Occident au încercat să repete experiența cu „Kon-Tiki”. Cei care s-au pregătit serios au ajuns pînă la insulele din Oceanul Pacific.

Thor Heyerdahl are planuri mari. După terminarea „Arheologiei insulei Paștelui” dorește să participe la organizarea unor lucrări arheologice de lungă durată în Polinezia. Cea de a zecea conferință pentru problemele Oceanului Pacific, ținută la Honolulu, l-a ales pe Heyerdahl membru al Comitetului căruia i s-a încredințat această muncă.

Intr-un articol publicat în „Sovetskaiia Rossia”, la 23 iunie 1961 se arată că Thor Heyerdahl a fost pentru prima oară în Uniunea Sovietică în timpul războiului, cu un mic grup de norvegieni care veniseră la Murmansk pe un vas de escortă al aliaților.

— Era o perioadă grea, își aminteste Thor Heyerdahl. Deși convoiul nostru de nave a fost bombardat, am izbutit să ajungem la Murmansk. În timp ce vasele erau descărcate, împreună cu un mic grup de norvegieni am coborît pe țărm. Știam în total zece cuvinte rusești. Îmi amintesc că am călătorit două zile cu o mașină de la Murmansk pînă la graniță. Am dormit împreună cu șoferul într-o magazie; a doua zi, după ce am trecut un rit, șoferul rus mi-a

spus: „Uite, o casă norvegiană!” Așa am călcat pe pămîntul natal după patru ani de absență.

Thor Heyerdahl a participat la războiul împotriva fascismului. Încît e firesc să fie preocupat de problemele războiului și păcii. La întrebarea ce părere are despre război, ne-a răspuns:

— Un nou război ar fi cumplit. Doar sîntem oameni. Trebuie să trăim în pace unii cu alții. Cînd, înainte vreme, oamenii voiau să călătorească dintr-o țară în alta aveau nevoie de săptămîni sau chiar de luni de zile. Acum, însă, ne-am apropiat unii de alții. Gagarin, Titov și Glenn au zburat în jurul globului pămîntesc... Distanțele s-au micșorat. De aceea sînt convins că forțele care ne apropie sînt mult mai puternice decît cele care ne despart. Iar principala datorie a fiecărui om este să dureze punți ale prieteniei între popoare.

E firesc ca Thor Heyerdahl, la fel cu toți oamenii din lume, să fie neliniștit de reluarea de către Statele Unite a experiențelor nucleare în atmosferă. Savantul a arătat că opinia publică internațională socotește aceste experiențe o calamitate. Și a subliniat că dacă marile puteri nu vor ajunge la un acord cu privire la încetarea experiențelor nucleare, multe alte țări vor începe, la rîndul lor, experiențe similare iar primejdia radioactivității va spori.

V. Petrov

O DEZBATERE DESPRE ORAȘUL DE MÎINE

Moscova... la masa rotundă

Mă gîndeam la Pușkin cînd străbăteam astă-vară Moscova, pornind de fiecare dată, radial, din Piața Roșie, și întorcîndu-mă tot acolo. Pușkin exclamase cu vreun secol și jumătate în urmă, într-un vers vestit, că chiar numai cuvîntul Moscova are o imensă bogăție de semnificații pentru inima oricărui rus. M-am gîndit la asta și acum, citind în ultimul număr al revistei „Moskva” o dezbatere asupra construcției în prezent și viitor a marelui oraș.

Întors din Caucaz, am poposit o zi și o noapte în capitala păcii, comunismului, călătorii în Cosm, în această inimă a luptei pentru progresul omenesc, pentru libertatea și cultura omenirii. Dar ce poate face un călător într-o zi și o noapte în acest oraș? Luasem camera la hotelul „Buharest”, sus de tot, la etajul al optulea, ca să văd noaptea luminile acestui centru, pe care-l contemplesam într-o dimineață din Tu-104 și aveam să-l revăd în a doua dimineață din IL-18. Camera nu-mi trebuia pentru somn.

N-aveam timp să-mi organizez un plan turistic, totuși atît de necesar într-un oraș prea vast față de oricîte informații din cărți aș fi avut dinainte. Și lăsîndu-mi valizele la hotel, am trecut podul de peste riul Moscova, am zăbovit o secundă deasupra apei, apoi am coborît lîngă zidul Kremlinului. M-am uitat la brazii Mausoleului, unde tocmai se schimba garda, am ascultat sunetele ceasului din turnul Spasski și am apucat la întîmplare, cu atenția și memoria conectate la fluxul pasiunii de a privi. Apoi m-am rătăcit. M-am gîndit să iau un taxi și, căutînd stația fără să întreb, am auzit din nou glasul ceasului din turn. Sunetele m-au reatras spre semicerul central, și din Piața Roșie am pornit iarăși și iar m-am rătăcit pe altă rută, și astfel, de cîteva ori, plecînd de lîngă Kremlin și revenînd rechemat de el, m-a apucat tîrziul nopții. Ultima privire a fost din geamul camerei de hotel. Un duș cald, un somn scurt, un taxi pînă la aeroport, din nou Moscova, coagulată sub răsăritul purpuriu în șesul de lîngă Colinele Lenin, o încercare de a revedea de foarte sus Piața Roșie, strada Gorki, Manejul, Piața Sverdlov, apoi zborul cvadruplu al turboreactorului sîrînd peste nori.

Răsfioiesc relatarea dezbaterii de la masa rotundă, redactată de un pictor, A. Korobov, un arhitect, P. Reveakin, un inginer, V. Tidman, și o scriitoare, N. Cetunova. Constructorii strălucitoarei capitale au în vedere orașul nu numai ca oraș, ci în primul rînd în funcție de oamenii care îl populează. Multiplele criterii alese de constructorii coincid în armonia tendinței de a continua construcția orașului fără a-l face un oraș enorm, un oraș gigantic, care ar incomoda pe locuitori, deosebindu-se în aceasta esențial de constructorii din lumea burgheză, unde sporul nesăbuit de aglomerare și neconfort înseamnă un spor de nesănătate și istovire pentru populație și un spor de acumulări bancare pentru capitaliști. În relatarea dezbaterii de la masa rotundă, organizată la Institutul Planului general al Moscovei, s-a consacrat un spațiu deosebit profilului atît de specific al centrului capitalei sovietice. Se pune problema, de pildă, a

excluderii oricăror organizații comerciale din istoricul semicer central, unde se află în primul rînd Kremlinul.

Propunerea de a scoate comerțul din clădirile vecine cu Piața Roșie este istorie. Propunerea de mutare a unei mari părți a circulației sub pămînt (ceea ce s-a și făcut și se face, cu metroul, mereu înmulțit) este odihna azului. Sporirea spațiilor de verdeață, lupta contra aglomerării și a zgometelor, propunerile (și înfăptuirile) de descentralizări pe cartiere (sau microraiioane) pentru economisirea timpului și energiei cetățenilor sînt certificații ale grijii pentru sănătatea omului, pentru confortul lui. Învingerea dificultăților de planificare urbanistică se contopește fericit cu dragostea constructorilor sovietici față de capitala străveche a patriei lor în atît de magnifică ridicare, iar această dragoste se

vede din subtila grijă care se desfășoară de la împodobirea orașului cu parcuri, statui, finții artistice, clădiri de varietate încîntătoare, pînă la căutarea insistentă a unei soluții pentru anihilarea dramului de fum scos de fiecare feavă de eșapament a sutele de mii de automobile.

Moscova și-a depășit de cîteva ani și vîrsta de opt secole. Nici șomologul aprins al lui Bonaparte, nici bestialitatea îndărătnică a hitlerismului n-au putut clinti din existența lumii ochii albaștri ai cetății. Puterea Sovietică a construit în trei ani cît țarismul în opt sute. Moscova e un oraș comparabil numai cu sine. Peisajul plastic, confortul ei și marea ei civilizație modernă nu sînt nici pe departe incremenite în timp, căci orașul acesta este de multe ori un precursor al timpului. Iar dezbaterile dintre constructorii, chiar polemicile dintre ei, dovedesc tocmai firea mereu ascendentă a orașului.

Unul din cele mai interesante criterii ale constructorilor — și atît de inedit! — este propunerea de a nu „tutela viitorul”, adică de a lăsa, construind azi, posibilități de construcții și celor de mîine, puțința ca generațiile viitoare „să construiască, poate, așa cum noi încă nu știm”. A. A. Galaktionov a propus ca fiecare microraiion să conserve un teritoriu reprezentînd 10% din spațiul său, tocmai pentru acea viitorime.

Dar iată cîteva fraze pe care le iau la întîmplare din relatarea dezbaterii: „Orașul nu poate să nu aibă profilul său”; „Noi sîntem pentru fundamentarea neapărat a fiecărei soluții urbanistice cu ajutorul datelor obiective ale științei și pentru rezolvarea complexă, care ține seama de toată rețeaua dificilă a raporturilor dintre felurile laturii ale vieții unui oraș contemporan”; „Noul Program al Partidului a pus în centrul tuturor grijilor și planurilor noastre omul, confortul lui, dezvoltarea lui liberă și multilaterală”; „Pietonul, tovarăși, trebuie iubit ca și pînă acum!” Și atîtea alte idei pătrunse de dragoste față de om, atîtea argumente, de ordin estetic, sanitar, moral, ce sînt o certitudine a dezvoltării minunatului oraș, nu în cifre aride (aglomerările și suprapopulația urbană sînt tristul apanaj al orașelor capitalismului contemporan, insalubru, antiomnesc), ci în calitatea internă a acestor cifre, în nivelul de trai, adus pe trepte superioare, al omului care a descuiat porțile zării spre comunism.

N-am să uit niciodată că nu m-am putut rătăci în marea oraș datorită glasului care mă chema mereu la inima Kremlinului.

Victor Kernbach

Peisaj de primăvară la Moscova

TURISM

ANUNȚ

În cele peste patru luni pe care le-a împlinit, 1962 a fost epuizat încă nici pe departe surprizele plăcute. Iată, pe de pildă, sezonul 1962 abia a început... Câte lucruri mai așteaptă pe cei 11.000.000 de turiști, cîți vor fi anul acesta în Uniunea Sovietică, după primele aprecieri.

Invitație la călătorie

Să începem de la bază — adică de la bazele turistice. Numărul acestora, din nou sporit prin bazele proaspăt deschise în Bielorusia, în Tadjikistan, în ținuturile Telinii și Krasnoiarsk, pe insula Sahalin și în Kamciatka, în Altai și în alte multe regiuni pitorești din imensa Țară Sovietică, ajunge acum la frumoasa cifră de 2.600. Cifra cuprinde în proporție de 70 la sută hoteluri moderne, cabane și vile confortabile, în timp ce numai cu trei ani în urmă procentul respectiv era de 30 la sută, restul reprezentînd tabere de corturi.

Dezvoltarea și modernizarea rapidă a transporturilor de toate genurile a diversificat, cum era și de așteptat, turismul, adăugînd la vechile forme „clasice” nenumărate variante noi. Încep să se bucure de multă popularitate excursiile organizate cu trenuri speciale, transformate pe timp de două-trei săptămîni în... hoteluri pe roți. Fiecare garnitură dispune de vagoane extrem de confortabile, în care banchele au fost înlocuite cu fotolii-pliante, iar câteva vagoane-restaurant scutesc pe călători de orice grijă pe toată durata excursiei. Rutele acestor „trenuri de plăcere” sînt cit se poate de atrăgătoare, dacă ne gîndim ce pot oferi cele 50 de trasee organizate anul acesta, cînd ai de ales între Moscova—Caucaz, Moscova—Marea Baltică, Leningrad—Caucaz, Baku—Ucraina, ș.a.m.d.

De puțină vreme a reîntinerit unul din cele mai vechi mijloace de transport: furgonul. Mobilat cu tot ce este necesar omului din veacul nostru — n-a fost omis nici frigiderul — și remorcat de o „Volgă” sau de o „Pobedă”, furgonul asigură cea mai prielnică înnoptare, ba chiar și „puțul de somn” de după masă, astăzi la poalele muntelui, mîine la malul mării, — după dorința și fantazia excursioniștilor. Asemenea case călătorești pot fi închiriate, cu mașină cu tot, la prețuri convenabile. Anul acesta, pe litoralul Mării Negre își vor face apariția primele câteva sute, dar în scurt timp ele vor fi înfîlțite pe cele mai diferite trasee turistice. Pentru această nouă categorie de excursioniști, dar mai cu seamă pentru amatorii de turism automobilistic, se deschid anul acesta și o serie de noi stații de camping unde nimeni nu va avea de ce să se plîngă oricît de exigent ar fi.

De cîțiva ani s-a încetățenit și cea mai tînără formă de turism — „autostopul”. În baza unui carnet de abonament, beneficiarul poate opri în drum orice autovehicul, care poartă pe parbriz insigna „autostopului”. Contra unui talon rupt din carnet și predat șoferului, turistul poate călători pînă unde pofteste, pe ruta mașinii. Autostopul a început să facă destul prozeliți iar

pentru stimularea șoferilor s-au organizat întreceri, acordîndu-se premii celor care aduc cel mai mare număr de taloane.

Niprul, Donul, Volga atrag de mult pe turiști, iar de la o vreme au început să-i atragă Obi și Ieni-seiul, ca și alți frați ai lor siberieni. Pentru aceștia vara 1962 se anunță cu cele mai rapide vase fluviale cu aripi de tip „Raketa”, „Meteor” și „Sputnik”, care vor circula pretutindeni pe magistralele albastre, dar și cu cea mai recentă noutate — ușoara „Ceaika”, vasul zburător care nu se teme de cota scăzută a apelor.

Amatorilor de croaziere pe Marea Neagră le stau la dispoziție anul acesta cinci hoteluri plutoare de prim rang: excelentele moto-nave „Amiral Nahimov”, „Gruzia”, „Abhazia”, „Latvia” și „Litva”. Alte

ruth-Famagusta, calea Dunării pînă la Viena, sau nenumăratele rute continentale feroviare, pentru a întoarce vizita numărului crescînd de prieteni ai U.R.S.S. plimbați de „Inturist” după voia inimii lor.

Dacă numărul turiștilor se urcă acum în Uniunea Sovietică la 11 milioane, nici numărul vilegiaturistilor nu a rămas pe loc. În cele peste 1.500 de sanatorii și case de odihnă pe care sindicatele le pun la dispoziția oamenilor sovietici și-au aflat găzduire primitoare în primăvara și vara anului trecut peste 4.800.000 de persoane. Anul acesta, în aceleași condiții își vor petrece concediile 5 milioane de muncitori și membri ai familiilor lor. În acest scop s-au alocat, din fondurile asigurărilor sociale de stat, nu mai puțin de 254 de milioane de ruble. Din aceste fonduri sindicatele trimit la odihnă pe muncitori și funcționari fie complet

gratuit, fie cu reduceri care merg pînă la 70 la sută din costul integral.

Peste 70.000.000 de ruble se cheltuiesc anul acesta pentru noi construcții și renovări de case sanatoriale ale sindicatelor din diferite stațiuni. Pe litoralul Mării Negre (lîngă stațiunea Pișunda), în Crimeea de sud (la Masandra), în vecinătatea Nalcik-ului (Caucazul de nord) și în alte regiuni pitorești ale țării se construiesc adevărate orașe destinate odihnei oamenilor muncii și familiilor lor. Aceste orașe cuprind hoteluri, terenuri speciale pentru corturi, restaurante și braserii, terenuri de sport și stadioane, cinematografe, biblioteci și săli de lectură. Orașelul de la Pișunda, destinat în special tineretului, va avea o capacitate de 10.000 de locuri. În toate stațiunile balneare s-au construit sau se află în curs de construcție hoteluri-pensiuni, unde odihna poate fi îmbinată în chip ideal cu tratamentul medical prescris celor suferinzi. Dacă anul trecut hotelurile-pensiuni au pus la dispoziția doritorilor 10.000 de locuri, anul acesta ele pot oferi 15.000.

Noile construcții sanatoriale nu se fac numai în stațiunile de mult statornicite și cu veche faimă. Multe se construiesc în stațiuni care abia iau ființă sau care sînt doar la începutul dezvoltării lor. Remarcabil este și faptul că atenția și grija autorităților de resort se îndreaptă în egală măsură către toate republicile unionale, pentru ca vilegiaturistii să nu fie nevoiți a parcurge distanțe prea mari în căutarea unui excelent loc de odihnă sau cură. O atenție deosebită este acordată creării sau dezvoltării unor stațiuni balneo-climaterice în Ural, Siberia, Orientul îndepărtat sau în Asia Centrală. În Ural, de pildă, există câteva stațiuni vestite prin nămolurile și apele lor minerale, în Altai stațiunea Belokuriha, cu izvoare unice de ape carbogazoase. În ținutul Krasnoiarsk a fost construită frumoasa stațiune Șira, iar în Tadjikistan — stațiunea Obi-Gari.

Această sovietică a realizării... și odihnei nu... bine decît în... vele mai dep... ficatorii le pr... 1980, numărul... țiunile sovietic... ori, iar cel al... pensiunilor, ha... de odihnă —... și bine merita... care pînă atu... fără precupeți... pentru a așez... munismul.

● Hoteluri... pe roți ● Cam-ping și autostop ● Rapide aeriene și vase fluviale cu aripi

doară — pe Caspica, iar patru din cele mai confortabile moto-nave îi vor purta pe turiști pe mările din Extremul Orient.

Mai sînt și turiști extrem de grăbiți să prindă un răsărit de soare pe Ai Petri sau să ajungă înainte de căderea nopții la bazele turistice de la poalele Elbrusului. Pentru aceștia, ca și pentru cei care vin în Crimeea tocmai din depărtatul Haberovsk, nimic mai simplu decît să se urce în prima cursă a unui rapid aerian „Tu-124” și în puține ore se vor afla la locul dorit. După cum, pentru cursele de mică distanță vor putea folosi, pe din ce în ce mai multe trasee, minunatele elicoptere „MI-4”, o apariție astăzi obișnuită pe drumurile de munte sau pe jărmlul de azur al mării.

Desigur că de toate aceste înlesniri și atracții beneficiază și numărul mereu crescînd al turiștilor de peste hotare care se anunță a fi foarte numeroși în actualul sezon. Sînt așteptați turiști din cel puțin 75 de țări. Pentru aceștia au fost stabilite peste 100 de itinerarii, înglobînd 100 de orașe sovietice. Șapte orașe portuare — Leningrad, Riga, Odesa, Ialta, Soci, Suhumi și Batumi — vor fi vizitate de turiști din R.D. Germană, R.P. Polonă, Anglia, Italia, R.F. Germană, Suedia și alte țări.

În același timp, zeci de mii de turiști sovietici vor călători peste hotare, luînd calea mării pe elegante pacheboturi ca „Baltika”, „Estonia” și „Mihail Kalinin” pentru rutele nordice Helsinki-Stockholm-Rostock-Copenhaga, cele sudice spre Constanța-Varna-Istanbul-Pireu-Neapole-Marsilia-Alexandria-Bei-

În 1960, Uniunea Sovietică a fost vizitată de 710.000 oaspeți străini, dintre care 290.000 din Occident.

În același an, 720.000 de sovietici au vizitat țări străine, dintre care 230.000 Occidentul.

În 1965, cifrele sus citate vor spori la 1.000.000 în ambele sensuri.

A sosit luna mai
cu florile ei înmiresmate
și, odată cu ea, o veche
dar mereu actuală întrebare:
„Unde ne petrecem vara?”

Cei ce socotesc concediul
prilej de desfătare a privirilor
cu noi orizonturi,

cei ce vor să descopere oameni noi,
să le cunoască obiceiurile,
străvechea istorie
sau, pur și simplu, să se odihnească,
scrutează, odată cu sosirea primăverii
cele patru puncte cardinale,
căutând drumul pe care să apuce.

Pentru acești oameni, Uniunea Sovietică
este o țară care le oferă din plin
satisfacerea tuturor căutărilor.

Pagina de față, consacrată
turismului în Uniunea Sovietică,
vrea să fie, pentru cei ce-o vor
parcurge,
nu numai o invitație la reverie
dar și la faptă,
oferindu-le imaginea unei țări
minunate.

OBIECTIV TURISTIC:

U. R. S. S.

Nici nu s-au împrăștiat bine no-
rii cenușii ai iernii pentru a face
loc soarelui strălucitor, și odată cu
el, călătorilor care încep din pri-
măvara cu flori și continuă până
toamna târziu, și turiștii din țara
noastră au și început să se intere-
seze, plini de nerăbdare, de pro-
gramul excursiilor din anul acesta
în Uniunea Sovietică. Și, trebuie să
mărturisim, nu-i de fel ușor să sa-
tisfacem cerințele mereu crescînde
căci numărul turiștilor din țara noas-
tră care-și petrec concediul în Uni-
unea Sovietică sporește an de an.
Același lucru îl putem spune și des-
pre turiștii sovietici a căror afluen-
ță pe meleagurile patriei noastre, în
țările noastre munți sau pe litoralul
însorit al mării a început să devină
impunătoare. Așa dar, O.N.T., „Car-
pați” și „Inturist” au de lucru, nu
gumă, pentru a pregăti oameniiilor
muncii din cele două țări itinerarii
cît mai variate, mai interesante.

Anul acesta va aduce elemente
noi în călătoriile turistice, și anume
„itinerariile specializate”, pe pro-
filuri care, în atara vizitării obiecti-
velor de interes turistic urmăresc și
obiective speciale, de interes profe-
sional. Aceasta, în scopul realiză-
rii unei cunoașteri cît mai directe a
practicii și experienței sovietice în
diverse domenii de activitate. Astfel,
din țara noastră vor pleca în Uni-
unea Sovietică grupuri de turiști din
gospodăriile agricole colective, de
stat și S.M.T.-uri, oameni cu o vastă
experiență practică, specialiști de
maltă calificare din institutele de
cercetări agricole, etc., care vor vi-
zita, paralel cu obiectivele de larg
interes turistic, colhozuri și sovho-
zuri, „Expoziția realizărilor econo-
miei naționale a U.R.S.S.” din Mos-
cova și expoziția „R.S.S. Ucrainea-
nă” din Kiev. Itinerarii similare pe
profiluri vor fi organizate și pentru
grupuri de turiști din învățămîntul
superior, ziaristi, oameni de știință
etc.

Alte trei itinerarii și anume Chiș-
inău-Kiev-Moscova, Kiev-Leningrad-
Moscova, Kiev-Leningrad-Riga-Mos-
cova, vor oferi turiștilor posibilita-
tea vizitării celor mai frumoase ora-
șe sovietice. Moscova, marea ca-
pitală a comunismului, cu mulțimea
ei de monumente impresionante
printre care Kremlinul, strălucit an-
samblu arhitectural și monument isto-
ric și Galerile Trețakov ce adă-
postesc minunate capodopere ale
artei plastice ruse și sovietice, Le-
ningradul, „orașul erou”, care în
timpul celui de-al doilea război
mondial a luptat timp de nouă sute
de zile cu un eroism fără precedent
în istorie, opunîndu-se fascismului,
cu vestitul muzeu Ermitaj, cuprin-
zînd peste două milioane de opere
de artă; Kievul, orașul grădinilor de
pe colinele cărui se desfășoară în
fața ochilor incantați ai turistului o
minunată panoramă; Riga, unde pe
lîngă monumentele istorice va fi vi-
zitată și „Expoziția industrială și a-
gricolă” a R.S.S. Letone, și stați-
unea balneară Maiori de pe litoralul
Balticii vor lăsa celor ce le vor
vedea impresii de neuitat.

Trebuie să mai subliniem aici că
excursiile organizate de O.N.T.-
„Carpați” spre Polonia vor fi, în
același timp și excursii de tranzit
prin U.R.S.S. Turiștii noștri aflați în
trecere prin Uniunea Sovietică se
vor opri, cu un program de trei zile,
la Lvov.

Mult apreciate și căutate au fost
și vor fi croazierele organizate la
bordul elegantei motonave „Transil-
vania”. Vor fi vizitate multe din por-
turile și orașele riverane ale Mării
Negre.

La Odesa, turiștii vor putea admi-
ra monumentalele trepte ce duc spre
parcul „Primorie”, Teatrul de Ope-
ră și Balet, Filarmonica și Palatul
pionierilor. Escala ce va fi lăcută la
Ialta va prileji și ea vizitarea unor
interesante obiective turistice, prin-
tre care casa memorială Cehov și
splendida grădină botanică. La Soci,

iermecătoarea stațiune balneară de
pe litoralul caucazian, cu bogata și
parfumata lui vegetație meditera-
neană în care abundă chiparoșii,
magnolile, lămii și portocalii, cu
magnificul lui decor în care se im-
bină armonios muntele și marea, ca
de altfel și la Suhumi și Batumi —
cea mai sudică stațiune balneară de
pe țărmul sovietic al Mării Negre —
turiștii vor petrece clipe de neuitat.

În colaborare cu „Inturist”, O.N.T.
va organiza anul acesta și călăto-
rii speciale, pentru grupuri de tu-
riști care intenționează să participe
la lucrările congreselor internațio-
nale ce se vor desfășura în U.R.S.S.
Astfel, în luna iulie vor pleca gru-
puri de turiști la congresul interna-
țional de oncologie, la colocviul in-
ternațional de geometrie și la con-
gresul unional de pediatrie. Nu-i lip-
sit de interes să arătăm că numai
anul trecut 160 de oameni de știin-
ță români au participat la congre-
sul internațional de biochimie care
a avut loc în Uniunea Sovietică, vi-
zînd apoi institute de cercetări,
spitale, clinici și laboratoare de
specialitate sovietice.

Și acum, să vedem ce perspective
sînt oferite turiștilor sovietici care
ne vor vizita în actualul sezon țara.
Turiștii de pe motonava sovietică
„Dunai” care face excursii pe Du-
năre, cu escală la Giurgiu, vor veni
pentru o zi să admire frumusețile
capitalei patriei noastre. Alte croa-
ziere sînt organizate de „Inturist” pe
Marea Neagră cu vizitarea litoralul-
ui românesc și cu un popas la Ma-
maia.

În cadrul „itinerariilor specializa-
te” pe profiluri, țara noastră va fi
vizitată de numeroase grupuri de
turiști sovietici din toate sectoarele
de activitate industrială: muncitori
din industria constructoare de ma-
șini, siderurgie, din industria carbo-
niferă, electrotehnică, industria pe-
trolului și a chimiei, industria de
prelucrare a lemnului, industria mo-
bilei, industria textilă etc. Pentru lu-
crările sovietici din construcții va
fi organizat un itinerar special, avînd
ca temă „Dezvoltarea construc-
țiilor în R.P.R.” și un tur special al
orașului București, mai amănunțit, cu
prilejul căruia le vor fi aduse la cu-
noștință realizările obținute de con-
structorii noștri.

Desigur, vor fi organizate și așa
numite „Excursii circulare”, în au-
tocare, cu itinerarii foarte bogate și
variante. Turiștii sovietici vor străba-
ta cele mai pitorești regiuni și ora-
șe ale țării, orașele noastre noi și
frumoase, simbol graitor al marilor
prefaceri ce au loc zi de zi pe me-
leagurile patriei. Înlocuirea spre
București se va face prin minunata
Vale a Oltului, pe calea pe care în
secolul II al erei noastre legiunile
romane au pătruns în Dacia. Adău-
gînd la toate acestea „Itinerariile
combinat” de 20 de zile la munte
și la mare, putem afirma că turiștii
sovietici își vor petrece minunat
concediul, în condiții din cele mai
agreabile.

Un prilej de a ne vizita țara îl
oferim turiștilor sovietici și prin ex-
cursiile spre R. P. Bulgaria, „cu
tranzit prin R.P.R.”. Turiștii vor pu-
tea poposi pe Valea Prahovei, pe
litoralul românesc al Mării Negre și
în orașul București.

În încheiere, trebuie să arătăm că
la realizarea și extinderea schimbu-
rilor turistice dintre Uniunea Sovietică
și R.P.R. aduce o importanță
contribuție și A.R.L.U.S.-ul care, în
fiecare an, organizează tradiționa-
lele excursii turistice la care parti-
cipă oameni ai muncii din cele mai
diferite categorii. Această activitate
contribuie la lărgirea sferei valoroa-
selor contacte și schimburi de ex-
periență cu marea Țară a construc-
torilor comunismului.

Ștefan Toth

Directorul Direcției turism intern
al O.N.T.-„Carpați”

și-a
turiști,
se îi
ta în

revistă
turismului
ieată mai
perspecti-
re plani-
acum. În
din sta-
de cinci
odihnă,
prășelilor
amirabilă
pentru cei
și cheluit
entuziastă
solide co-

escu

Desen de TIA PELTZ

În amurg, ne-am oprit în orașelul Novaia Ladoga. Noaptea era atât de senină încît, deschizînd ochii, cel mai mare dintre noi crezu că se crapă de ziuă. Îl zgîlții speriat pe mezin spunîndu-i că au dormit prea mult și abia după aceea privi ceasul. Dar nu era nici cinci. Odată intrerupt, somnul nu s-a mai întors însă.

Drumul ducea drept spre răsărit, către zorii mîngîietori de pe bolta la fel de mîngîioasă a cerului. Dar cînd în rezervorul motocicletei benzina e pe sfîrșite iar canistrele de rezervă sînt și ele goale, cel mai mare rămîne rece la frumusețile naturii. Ba e chiar furios că mezinul, cu nepăsarea proprie vîrstei lui, se gîndește nu la benzină ci la cu totul altceva.

Lîngă Seasstroi am hotărît să oprim un autocamion. Șoferul tînăr, părea să nu fi închis ochii toată noaptea. Era mahmur și n-a binevoit nici măcar să deschidă ușa cabinei.

— N-am timp de pierdut cu voi, spuse, mă duc la Leningrad.

Și pornise mașina, cînd se răzgîndi și frînă.

— Încotro? La pescuit sau la vînațoare?

Avea o mustăcioară cu vîrfurile răscucite în jos a dispreț și o față de dansator pătimaș și de cuceritor de inimi.

I-am spus că pornisem să străbatem toate cele 15 republici.

— Cu duruitoarea asta?

Și abia atunci s-a trezit. A oprit motorul și a coborît din cabină. A înconjurat motocicleta, i-a pipăit canistrele goale și cauciucul de rezervă, a controlat rezistența portbagajului.

După cinci minute ne-a propus să ne umple cu benzină rezervorul și canistrele și să scrie și o scrisoare unui „confrate” pentru un acumulator nou de care știa că nu are nevoie.

Ce bine e să călătorești dis-de-diminețată, cînd rezervorul e plin și motocicleta se avîntă că abia o poți

Întrezi

Schițe din goana motocicletei

de D. DAR și A. ELIANOV

ține în frîu. Atunci poți să te bucuri și de natură. Și aveam și de ce să ne bucurăm: spre dreapta se întindea o pădure cu frunziș proaspăt de primăvară iar la stînga lacul Ladoga, nemărginit ca o mare cu apa verzuie.

Am trecut prin așezarea Pașski și am lăsat în urmă vechiul orașel Lodeinoe Pole. Și într-un loc și în celălalt se construiau case de zid. Dar parcă există în Uniunea Sovietică vreun orașel în care să nu se construiască?

Am poposit într-o așezare pitorească. De-a lungul uliței se înșiruiau căsuțe cu cerdacce îmbietoare și verande de sticlă. Roz, albă, albastră. Orașelul hidrocentralei Svirsk 3. Pretutindeni liniște — și în case și pe șoseaua pustie. Stîlpi puternici susțineau cabluri de înaltă tensiune, curbate din pricina greutateii. Stîlpii aduceau cu niște uriași care făceau gimnastică. Unii țineau brațele în sus, alții lateral, și în sfîrșit alții strîn-

geau în pumni bare transversale.

Totul era tăcut în jur. Dar dacă ascultai atent îți se părea că se cerne o ploaie măruntă, deasă — era un foșnet, un pîrîit, un trosnet, de parcă totul în jur ar fi fost saturat cu electricitate...

La cantina energeticienilor din Svirsk s-a apropiat de masa noastră un om bătrîn, proaspăt ras, cu o salopetă albastră bine croită. Ne-am spus că trebuie să fie vreun inginer ori mecanic. Aflînd cine sîntem și încotro ne ducem a rostit:

— Pierdeți vremea degeaba. Dacă-i vorba de scris apoi trebuie să scrieți despre electricitate. Rămîneți aici și scrieți-vă cartea. Ce carte interesantă ați putea scrie!

Și ne-ar fi vorbit așa despre electricitate pînă-n noapte. Cînd am observat, însă, că-i tîrziu și că trebuie să plecăm, ne-a privit mîhnit și ne-a spus trist:

— Rău, rău faceți. Cel mai bine ar fi fost să rămîneți și să scrieți aici cartea. Și eu v-aș fi povestit atîtea lucruri interesante!

A ieșit să ne conducă și multă vreme a rămas privind în urma noastră. Cînd am întors capul și l-am văzut cum stă nemișcat ne-am simțit puțin rușinați; cine știe, n-ar fi fost oare mai bine să rămînem acolo și să scriem despre electricitate?

După ce am lăsat în urmă centrul raional Podporojie, șoseaua ne-a dus paralel cu pădurea. Urca și cobora. Satele erau acum mai rare. Mergem cu viteză mare. Voiam să rămînem peste noapte la Vitegra. Deo-

cleta pînă în satul cel mai apropiat.

Satul dormea. Dacă măcar un gemuleț ar fi fost luminat! Dar nu, toate ferestrele erau cufundate în întineric, toate ușile erau zăvorîte.

Treceam de la o poartă la alta, ciocăneam în fereastră: „Hei, gospodari! Gospodari!...” Dar gospodarii nu ne auzeau. Numai la o singură casă s-a deschis o fereastră și din beznă s-a ivit parcă Baba Cloanța. Avea un păr alb, numai smocuri, iar nasul coroiat îi ajungea pînă la bărbie. Ochii îi erau înfundați în orbite. În gură avea numai doi dinți, lungi și gălbui. Fruntea era mînjită de funingine de parcă chiar atunci ieșise Baba Cloanța din coșul sobei.

Nici n-apucasem s-o rugăm ceva, cînd ne-a spus:

— Intrați, dragii babei. La mine trag șoferii peste noapte. Acusica vă deschid ușa.

Am intrat într-o încăpere întunecoasă. Fără să mai aprindă lumina, Baba Cloanța a început să ne aștearnă patul. Era cam surdă și cînd ne întreba cîte ceva nu mai aștepta răspuns ci vorbea tot ea.

Ne-am culcat pe niște piei vechi de oaie iar dînsa s-a întins lîngă sobă și a mai bombănit multă vreme, vîcărîndu-se și gemînd.

— Of, dragii mei, ne-a spus. Tare-s bătrînă și mă dor toate mădulele. Merg pe 78. De la Leningrad, spuneați? Și vă duceți la Vitegra? Și eu am un nepot șofer, Leonid. Poate-l cunoașteți. Of, tare nu mă prinde somnul. De bătrînețe, nu de alta. Toată ziua alergî după treburi și

dată, însă, am auzit un suierat lung și motocicleta a început să șovăie.

Era prima pană de cauciuc. La Leningrad ni se spusese că nu e de loc ușor să demonțezi o roată de motocicletă. Fără antrenament te chinuiești nu glumă.

Dar antrenament nu avusesem cînd să facem. Așa încît nu ne rămînea decît să ne chinuim.

Era aproape două din noapte cînd cauciucul a îmbrăcat janta și am început să pompăm. Am pompat mult și cu disperare — camera cea nouă era și ea găurită. O atinsesem cu levierul.

Printre plopi, silueta motocicletei abia se zărea, cenușie. Aparatul de radio transmitea muzică de jaz. Pe șosea nu era tipenie de om.

Ce trebuia să facem? Dacă porneam cu camera dezumflată însemna să distrugem cauciucul. De înoprat în pădure nu puteam, era frig și ceață. Încît am hotărît să pornim motorul și tîrîș-grăbiș să ducem motoci-

noaptea nu-ți mai simți picioarele. Am un fecior la Sokol. Ați auzit de Sokol? E mecanic acolo. Trăiește bine. Are casa lui, cu două odăi. Eu trăiesc aici cu fata. Pe bărbatul ei Lau omorît în război și au rămas cinci nepoți. N-aveam fărîmă de piine. Adunam cu ei buruieni și le făceam lipii. Acuma îngrijesc de strănepoți. Unul are cinci ani, celălalt — numai doi. Și ziceți că veniți din Leningrad? Dar pe la Sokol n-ați trecut? Am fost pe la fecioru-meu iarna trecută. El a venit să mă ia.

„Ți-ajunge cît ai muncit, mi-a spus. Hai la mine să trăiești ca o prințesă. Stai, te odihnești, bei ceai, ascuți radio, cinți”. Cît am trăit în sat n-am știut nici un cîntec, da-acolo le-am învățat pe toate. Cîntam, dar inima îmi era tot la fată. Cum s-o fi descurcînd fără mine? Și-mi era tare milă de dînsa! Stăteam și plîngeam. Într-o bună zi i-am spus feciorului: plec. Dar el nu m-a lăsat. „Ce-ți lipsește aici? Nu-ți ajunge cît ai muncit o viață întreagă? Măcar acum odihnește-te”. Imi intrase, însă, în cap să plec și nu mai voiam să știu de nimic. Nu mai mîncam, nu beam și mă tot uitam pe fereastră să văd cînd trec vapoarele.

Așa a bombănit toată noaptea, vîcărîndu-se și gemînd

Iar dimineața s-a sculat odată cu zorile. Dar era cu totul alta — înaltă și adusă de spate; mîini puternice de culoarea scoarței copacilor, cu vine albastre umflate, mîini aspre, învățate cu pămîntul, bălegarul, cenușa.

Cîte grădini trebuie să fi săpat mîinile astea? Cîți piine au copt, cîți cenușă au scormonit, cîte rufe au spălat? Cîți fii și nepoți trebuie să fi legănat? Fiecare cută a lor e o urmă de muncă, de răbdare, de dragoste. Erau mîini sfinte de bătrînă care crescuse și hrănise toată frumusețea și tinerețea pămîntului.

b Pe lîngă cea mai mare librărie din Minsk a fost organizat un club al „Scriitorului și cititorilor”. În fiecare lună au loc aici discuții despre cărțile nou apărute și întîlniri cu scriitorii care își împărtășesc impresiile din călătoriile întreprinse, își fac cunoscute planurile de creație, răspund la întrebările cititorilor.

Muzeul „Dostoievski” din Moscova s-a îmbogățit în ultimul timp cu noi exponate: autografe ale scriitorului, documente valoroase din colecția soției sale, donate de Biblioteca de Istorie. Pictorul american Rock-

well Kent a dăruit muzzeului un album cu ilustrații ale pictorului german Heschenbleier la „Frații Karamazov”. Compozitorul ceh Jeremias a trimis cîteva pagini din partitura operei sale „Frații Karamazov” iar sculptorul sovietic Mihail Gherasimov a donat un bust al mamei scriitorului.

Sub titlul „Cel mai bun dintre poemele mele”, Editura de stat pentru literatură din Moscova a publicat o antologie a circa trei sute de poezi moscoviți. Printre autori pot fi înțeluite numele lui Nikolai Aseev, Ilia Selvinski,

Stepan Șcipaciov, Vera Inber ș.a.

În așezarea Karavaevo din regiunea Kostroma, s-a deschis recent o universitate sătească de literatură și artă care funcționează pe principii obștești.

Consiliul universității a elaborat un plan bogat de prelegeri. Una din acestea a fost închinată temei „magnea lui V.I. Lenin în literatură”. Cu acest prilej A. D. Hreșșev, un vechi boșevic, a povestit studenților despre întîlnirile lui cu conducătorul Revoluției. Artistul S. V. Astafiev de la teatrul regional de

dramă a vorbit despre munca depusă de el pentru a intrupa în teatru figura lui Ilici.

În regiunea munților Altai se vorbește mult despre romanul „Arina” al scriitorului Lazar Kokîșev. „Arina” este prima lucrare în proză a unui scriitor ieșit din sinul populației din acest ținut, care înainte de Revoluție nu avea o literatură scrisă. Romanul descrie destinul unei femei simple din Altai care străbate un drum greu în viață dar a cărei energie și perseverență o ajută să se afirme ca un priceput conducător de colhoz.

Un eveniment artistic

Peste două zile, bucureștenii vor avea bucuria să se întâlnească din nou (pentru a treia oară) cu Ansamblul de stat de dansuri populare al U.R.S.S. de sub conducerea lui Igor Moiseev.

Fiecare turneu al acestei celebre trupe în țara noastră a însemnat un eveniment artistic important atât pentru publicul spectator, cât și pentru cei ce lucrează pe câmpul artei dansului.

Nu putem uita cea dintâi vizită a Ansamblului, în primii ani după eliberare, când începuse a se pune problema dezvoltării unei arte noi în țara noastră. Acest prim contact a însemnat pentru noi un nou orizont. Am fost pur și simplu uluiți de posibilitățile de exprimare coregrafică ale artei populare. Am înțeles atunci de ce acest maestru de balet de un real talent a părăsit în 1937 Teatrul Mare pentru a se consacra promovării dansului popular, pe care nu l-a considerat mai prejos decât arta cultă.

În 1956, ansamblul condus de Igor Moiseev a venit pentru a doua oară în țara noastră. Situația artei dansului din țara noastră era acum cu totul alta. În afară de colectivul de balet al Teatrului de o-

25 de ani de activitate, ansamblul a petrecut opt ani pe drum. În timpul acestor călătorii — în trenuri, avioane, automobile și chiar pe cămile, — dansatorii au străbătut o distanță mai mare decât cea de la Pământ la Lună!

În cursul acestor turnee, artiștii ansamblului nu s-au mulțumit să prezinte numai ei spectacole, ci au fost și spectatori atenți. S-au străduit să descopere pretutindeni amănunte care să facă paleta lor mai strălucită și mai bogată. Repertoriul ansamblului cuprinde acum aproape 200 de lucrări coregrafice. Fiecare dans popular trecut prin prisma măiestriei creatoare a lui Igor Moiseev, prin entuziasmul contaminant al dansatorilor săi, capătă desăvârșirea, frumusețea unei opere de artă autentică. Acesta este de fapt și crezul artistic al lui Igor Moiseev. Elementele populare și naționale din fiecare dans sînt îmbogățite de talentul și fantezia artiștilor săi. Interpretarea lor ține întotdeauna seama de tradițiile, de caracterul și temperamentul fiecărui popor, respectând cu strictețe trăsăturile naționale specifice, obiceiurile sale.

„Respectul tradițiilor populare,

uimit literalmente pe americani cu dansul popular „Hora din Virginia”, dans specific pentru petrecerile populare americane. Este un dans vesel și simplu. Dansul a fost atât de bine intuit și redat, încît publicul jubila pur și simplu de entuziasm.

N-au lipsit surprizele nici în timpul următorului turneu în S.U.A. când, la sfîrșitul spectacolului, spre surprinderea publicului, artiștii au interpretat o spirituală parodie la adresa pasionaților rock-and-rollului.

Cîți maeștri ai dansului popular a crescut în acești ani Igor Moiseev! Printre ei, Tamara Zeifert, Lidia Skriabina, Irina Koneva, Lev Golovanov, Anatoli Fedorov, Nina Kuznețova, Vasili Savin, Serghei Tvetkov și alții alții.

Un schimb tînr ia neconținut locul celor vîrstnici. Cu fiecare nou venit trebuie să se lucreze mult. Spectatorii privesc cu încîntare, dar probabil că puțini se gîndesc de cite ori și la cite repetiții s-a auzit glasul sever al lui Moiseev. „Stop! totul de la început! Nu vă pierdeți capul, o să reușească! O să reușească negreșit!”.

Artiștii ansamblului au foarte

Dan Iordăchescu:

NOTE DE TURNEU

Pe măsură ce trenul se apropia de capitala sovietică eram tot mai emoționat, mă simțeam cuprins de o acută nerăbdare. Nu mai văzusem Moscova din 1957. Mă interesasem mereu de viața ei culturală și artistică și aflasem destule vești, fie de la cîntăreții sovietici care ne-au vizitat țara, fie din scrisorile primite de la prietenii de acolo; dar doream din inimă să fiu din nou pe meleagurile sovietice, să mă reîntîlnesc cu minunatul public și cu admirabilii colegi care sînt artiștii sovietici.

Prilejul mi-a fost oferit nu demult, odată cu turneul de aproape o lună de zile la Moscova, Leningrad, Erevan și Tbilisi.

Am încercat o imensă bucurie peste tot unde am cîntat, în sala Televiziunii din Moscova, la Teatrul Academic de Operă și Balet „S. M. Kirov” din Leningrad, la teatrele din Erevan și Tbilisi, văzînd interesul pe care-l acordă exigențelor public sovietic artei din Republica Populară Romînă, simțînd cu cită căldură, dragoste și prețuire sînt întîmpinați solii muzicii romînești. La recitalul pe care l-am dat la Moscova, acompaniat la pian de excelelntul Walter Ghenadie, auditorii au apreciat mult faptul că am interpretat liederurile și ariile de operă în limbile respective: romînă, franceză, italiană și germană. Din repertoriul rus am cîntat liederuri de Borodin și Ceaikovski, iar bucățile romînești pe care le-am interpretat au fost: „Deșertul” de George Enescu, „Cîntec de leagăn” de Paul Constantinescu și „Tîrziu de toamnă” de Valentin Gheorghiu (pe versuri de Tudor Arghezi).

La Teatrul Academic de Operă și Balet din Leningrad, am cîntat în „Carmen”, alături de excelenții artiști sovietici R. A. Barinova și M. M. Gavrilkin. La sfîrșitul spectacolului, printre cei care m-au vizitat în cabină a fost și celebrul dramaturg și actor Eduardo de Filippo, aflat în turneu în U.R.S.S. cu trupa lui. Mărturisindu-mi că este un sincer admirator al artei romînești, Filippo mi-a dăruit o fotografie pe care a scris rînduri extrem de măgulitoare. O altă întrevvedere agreabilă am avut-o la Leningrad cu Roberto Benzi, cu care m-am întretinut cordial și pe care l-am admirat cu prilejul repetiției generale a concertului pe care urma să-l dea a doua zi cu orchestra Filarmonicii din Leningrad.

Aș putea povesti foarte multe lucruri despre întîlnirile avute în aceste aproape 30 de zile pe care le-am petrecut în Uniunea Sovietică. Am revăzut, printre alții, pe cîțiva din tinerii soliști sovietici care au participat la cel de al doilea concurs internațional „George Enescu” de la București: pe Emma Sarkizian care a luat premiul întîi la canto (am asistat, la teatrul de Operă „Stanislavski”, la premiera operii „Così fan tutte” de Mozart, în care tînăra cîntăreață a interpretat cu talent rolul Dorabelei), pe Ludmila Simionovna, pe Nina Beilina. Am fost apoi nespuse de fericit să fiu în mijlocul studenților și profesorilor de canto de la Școala de muzică „Gnesin” de pe lângă Conservatorul „Ceaikovski” și să pot urmări desfășurarea concursului „Ceaikovski”, o minunată competiție a talentelor.

Dar să relatez în continuare despre spectacolele pe care le-am dat în cadrul turneului. La Erevan și Tbilisi, unde am cîntat pentru prima oară, am apărut în spectacolele cu operele „Traviata” și „Paiațe”. M-am împrietenit foarte ușor cu artiștii sovietici din aceste două colecții de mare valoare, realizînd o perfectă colaborare. Dintre acești artiști aș dori să amintesc de Goar Gasparian, de la Teatrul de operă din Erevan, interpreta Violettei din „Traviata”, de N. Tugusy, Violetta din spectacolul Operei din Tbilisi, de tenorul Em. Arminoșvili (Canio din „Paiațe”) sau de D. Pogosian (Tonio din „Paiațe”), cu care am legat frumoase prietenii. Am cîntat în aceste spectacole, montate la un înalt nivel artistic, dar i-am și aplaudat la rîndul meu frenetic pe artiștii sovietici ca spectator. Am vizionat, de pildă, la „Bolșoi Teatr”, „Nunta lui Figaro” cu Vera Firsova în rolul Suzanei și Vedernikov în rolul Contelui, unde în afara interpretării excepționale, am apreciat și m-a interesat mult concepția regizorală; baletul „Gisele” al lui Adam, cu desăvârșita artistă Olga Lepeșinskaia, iar la Tbilisi am asistat la un memorabil spectacol de balet montat și strălucit interpretat de V. M. Ceabukiani.

Turneul întreprins recent în Uniunea Sovietică, la Moscova, Leningrad, Erevan și Tbilisi, mi-a prilejuit, mulțumită atenției și dragostei sincere cu care am fost înconjurat tot timpul, datorită căldurii publicului, unele dintre cele mai mari satisfacții din carieră. El a fost plin de învățămînte și va constitui desigur și un puternic imbold pentru activitatea mea viitoare.

„Viva Cuba!”, un nou dans al ansamblului.

peră, se afirmaseră mai multe ansambluri care aveau misiunea să promoveze dansul popular.

Nu putem să nu subliniem prețiosul ajutor dat de Ansamblul Moiseev nu numai prin spectacolele sale, ci și prin consfătuirea avută atunci cu coregrații noștri. La această consfătuire, Igor Moiseev ne-a împărtășit din bogata lui experiență, ne-a expus metodele de lucru, felul cum își pregătește dansatorii, cum se documentează etc. Din discuțiile purtate am înțeles cu cită dragoste s-a apropiat Moiseev de dansul popular, am înțeles că interpretarea artistică a dansului popular nu este o copie automată a acestuia, maestrul de balet trebuind să fie nu un simplu „fotograf”, ci un artist prin excelență.

Anul acesta s-au împlinit 25 de ani de cînd acest colectiv artistic sovietic a făcut primii pași pe scenă. Arta lui Moiseev a trecut de mult hotarele Uniunii Sovietice. Într-un sfert de veac, ansamblul său a vizitat aproape treizeci de țări. Arta lui a fost aplaudată de locuitorii a 250 de orașe din strălucitate. Am citit undeva că din cei

dorința de a cunoaște cît mai profund originalitatea folclorului coregrafic, melodiile și ritmurile muzicii populare pentru a le înfățișa marelui public — iată principiul ce stă la baza activității ansamblului nostru — a declarat într-un recent articol Igor Moiseev. Dansul este poezie fără cuvinte, este un cîntec materializat în mișcare, ce dezvoltă o parte din sufletul poporului. Dansurile pot fi socotite într-un anume fel anume ale emoțiilor și sentimentelor unui popor, un rezumat artistic al vieții și sentimentelor sale. De aceea, ne consacram toate forțele și talentul culegerii, interpretării și popularizării dansurilor popoarelor din Uniunea Sovietică și de peste hotare.”

Ce nobilă misiune, de a explora comorile folclorului și de a le face apoi cunoscute marelui public! „Mesagerii sovietici ai păcii și prieteniei”, cum sînt numiți pretutindeni dansatorii ansamblului Moiseev, sînt primiți cu aplauze frenetice pe toate scenele lumii.

În timpul primului turneu în Statele Unite ale Americii, la al doilea sau al treilea spectacol, ei i-au

mulți prieteni. Din fiecare țară vizitată ei păstrează ca amintire un dans, alte ori două sau trei. De aceea nu întimplător în 1945, în repertoriul ansamblului a apărut un nou program consacrat coregrafiei popoarelor slave. Iar în 1952, în spectacolul „Pace și prietenie” au fost incluse dansuri ale popoarelor din unsprezece țări. În cursul apropiatului turneu în țara noastră, dansatorii ansamblului ne vor prezenta noul program pregătit cu prilejul aniversării unui sfert de veac de activitate artistică. Acest program cuprinde o seamă de dansuri noi, dar și cîteva din dansurile vechi care au adus ansamblului primele sale succese.

Noua întîlnire cu spectacolele Ansamblului Moiseev ne umple inimile de bucurie, constituînd unul dintre marile evenimente ale actualii stagiuni artistice.

Așteptăm cu nerăbdare această emoționantă întîlnire.

Petre Bodeuț

artist emerit, maestru coregraf al Ansamblului de cîntece și dansuri al Sfatului Popular al Capitalei

La început de sezon

Pentru iubitorii de sport primăvara este ca fila întâia a unei cărți încă necitite dar interesante. Pagina introductivă din anul acesta e foarte promițătoare. Ea cuprinde competițiile de masă organizate în Uniunea Sovietică în cinstea semicentenarului „Pravdei”.

În toate republicile, ținuturile și regiunile se întrec milioane de sportivi. De un succes deosebit s-a bucurat crosul, a cărui finală a avut loc duminică 6 mai pe hipodromul din Moscova. Dar nu numai atletii au dat onorul de ziua marului ziar. Între 9—13 mai în Palatul sporturilor de la Lujniki cei mai buni gimnaști ai țării își dispută premiile de onoare ale „Pravdei” și titlul de campioni ai U.R.S.S.

Paginile cărții pe care o vor „citi”

A început și sezonul de canotaj

adoratorii sporturilor sovietici vara aceasta aduc multe lucruri interesante. Sezonul de vară s-a deschis, festiv, la Lujniki, la 2 mai.

Cei dintâi s-au prezentat la startul sărbătorii alergătorii. În ciuda ploii și a vântului care i-au însoțit pe tot parcursul, până la finish, lupta a fost foarte dirză. Pe locul întâi s-au clasat reprezentanții clubului sportiv al armatei, care au parcurs cei 15.700 metri ai primăverii (cum a numit cursa un cronicar sportiv) în 37 minute 3,2 secunde.

Volei, șah, baschet, înot, lupte, gimnastică, ciclism, tenis de masă, polo — iată celelalte discipline prezente la marea sărbătoare a sportului. Pe nenumăratele terenuri și-au disputat înfruntarea nu numai maeștri consacrați ci și mulți debutanți.

Însăși primăvara — veselă și strălucitoare — părea că a coborât apoi pe stadionul de la Lujniki — cu cele 100.000 de locuri ale lui, când și-au făcut apariția fetele și băieții din asociațiile sportive ale Moscovei. Soarele a răzbit și el prin perdeaua de nori dornic să vadă marșul primăverii și al tinereții.

Așa cum cere tradiția, sărbătoarea sportului a fost încheiată de fotbalisti. Spectatorii au asistat la o premieră fotbalistică — primul meci din cea de a XXIV-a ediție a campionatului U.R.S.S.

Supporterii instalați în tribunele de la Lujniki au aplaudat frenetic apariția echipei „Spartak”. Așteptau din parte-i un joc de calitate și firește, o victorie. Căci „Spartak” n-a cunoscut nici o înfrângere nici în Cipru, nici pe stadioanele Belgiei și Greciei, unde a întreprins turnee. Dar echipa uzbekă „Pah-takor” a dat o replică energică și a câștigat meciul cu scorul de 3—2.

Dacă așteptările supporterilor „Spartakului” au fost înșelate, ei au putut aplauda în schimb un joc frumos. Ceea ce este, firește, lucrul cel mai important.

V. B.

POȘTA REDACȚIEI

DIONISIE GHIȚĂ, Pitești, IOSIF UNGUREANU, comuna Căpățineni, regiunea Argeș, ANDREI AUGUSTIN, București, ing. P. VASILIU, Timișoara: N-am putut utiliza materialele trimise de dv.

VASILE ISTRATE, Hunedoara: Vă putem transmite adresa unui tânăr sovietic colecționar de vederi: Gailute Reivitate, gorod Klaipeda, nr. 8, ulița I. Ianone 6—9, R.S.S. Lituaniană (Litovskaia S.S.R.).

MARIN PRICEPUTU, com. Insurăței, regiunea Galați: La examenul de admitere la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” se pot prezenta absolvenții ai școlilor medii. Pentru informații mai amănunțite adresați-vă secretariatu-

PENTRU VARĂ

La Moscova, centrul modei sovietice, activitatea creatorilor este în toi. După ce primăvara a văzut apărind un splendid mănunchi de modele din tricou uni și imprimat, aliniind simplitatea cu armonia culorilor și a nuanțelor —

tătorilor de modele s-a concentrat asupra liniei.

Linia modei sovietice este suplă, am putea chiar spune: fluidă. Rochiile sînt drepte, rămîind, ca și în primăvară, cu fustele ușor evazate. Lungimea ac-

chiile subțiri. Minicile au, deci, tendința nu numai de a se scurta, ci de a dispărea pur și simplu, chiar și de la jachete. Nu puține sînt modelele de deuz-pièces-uri de vară fără minici și fără guler.

Talia s-a lungit iar cordonalele apar destul de rar în noile colecții.

Două ni se par tendințele dominante ale modei sovietice din vara lui 1962:

— prima — spre adoptarea deuz-pièces-urilor cu jachete drepte, fără guler, garnisite cu galoane contrastante, cu bisurii din alt material, cu clape de buzunare pe piept și pe șolduri și cu fustele în cute duble sau plisate de jur împrejur.

— a doua, spre degajarea taliei — și deci și a siluetei — prin prelungirea ei, înlăturarea cordonului și evazarea fustei în formă de corolă.

Reiese de aici că la crearea acestor modele s-a ținut seama de condițiile de viață ale femeii sovietice de azi, de

Pantofi de vară în culori pastel.

vara care se anunță va aduce prezența scinteitoare a mil de modele de imprimeuri.

Ar fi imposibil să descriem aici frumusețea acestor modele; ceea ce putem spune este că nu s-a neglijat, în acest domeniu, nimic din ceea ce putea constitui o sursă de inspirație: nici motivul folcloric într-o interpretare modernă, nici motivul floral admirabil stilizat, nici cel geometric, pe care scapără adevărate focuri de artiștii. La o atare bogăție de materiale e de la sine înțeles că modelul rochiei a trecut pe planul al doilea și că întreaga atenție a cerce-

tora s-a... scurtat. Nenumărate modele pe care am avut prilejul să le vedem ne lăsau să bănuim globul rotund al genunchilor. E drept, modelele sînt prezentate de fete tinere, cu trupuri perfecte, cu picioare care ar stîrni chiar invidia Dianei... Femeile sovietice mai mature și cu... maturitate, rămîn la fustele depășind cu cinci centimetri genunchii — fiind, de altminteri, susținute de înșiși creatorii de modele care le au totdeauna în vedere cînd își pun la punct colecțiile.

Minicile trei-sferturi bineînțeles că nu-și mai au rostul vara, la ro-

Pentru zilele foarte călduroase, o combinație de dungi și buline.

nevoia ei de a se mișca în voie, de a munci fără constrîngerea unor vestimente strîmte, greu de purtat — fără ca prin aceasta să trebuiască să renunțe la aspirația legitimă spre eleganță.

Constanța Manu

De ce s-a întîmplat așa

(urmăre din pag. 4-a)

datur. Eroii lui Feuchtwanger nu și-au biruit însă, natura de burghezi individualiști — unii n-au putut iar alții poate că nici n-au vrut. Cînd fascismul a ajuns pînă la dinșii, cînd a început să-i împuște, cînd „eul” lor a fost zvirlit în noroi și călcat de cizmele ținute ale naziștilor s-au trezit totuși, dar era prea târziu. Atunci s-au instalat temeinic în „sala de așteptare”.

În cele din urmă, au înțeles că Rusia este salvarea lor, că turbata căbea fascistă nu poate fi oprită cu blesteme, că trebuie ucisă. Dar pînă cînd au deprins aceste învățăminte, milioane de oameni sovietici și-au dat viața pe cîmpurile de luptă. De altfel învățămintele s-au dovedit netraiește: abia s-a terminat războiul, abia au fost înmormînați morții, că aceleași forțe care au crescut lepădăturile fasciste s-au apucat să pregătească un nou măcel, o nouă nimicire — și mai cumplită, și mai absurdă — a zecilor și sutelor de milioane de „euri” omenești nevinovate, simple, dornice de viață.

„Da, trenul a sosit și i-a dus pe pasageri din sala de așteptare. A dus întregul popor german, i-a dus pe toți, chiar și pe individualiștii burghezi care pot acum să facă din nou caz de „eul” lor,

care pot din nou să trîncănească despre „libertățile lumii libere”, despre „Comunitatea atlantică” și să improaște cu noroi țara noastră. Dar faptul rămîne fapt: trenul a fost sovietic și pentru a-i scoate pe pasageri din sala de așteptare fiecare familie sovietică a pierdut un fiu sau un frate, un tată sau un soț. Familiilor acestora nu le e de fel mai ușor că intelectualii burghezi s-au încurcat — numai cu intenții bune — printre picioarele celor care au luptat cu adevărat împotriva fascismului.

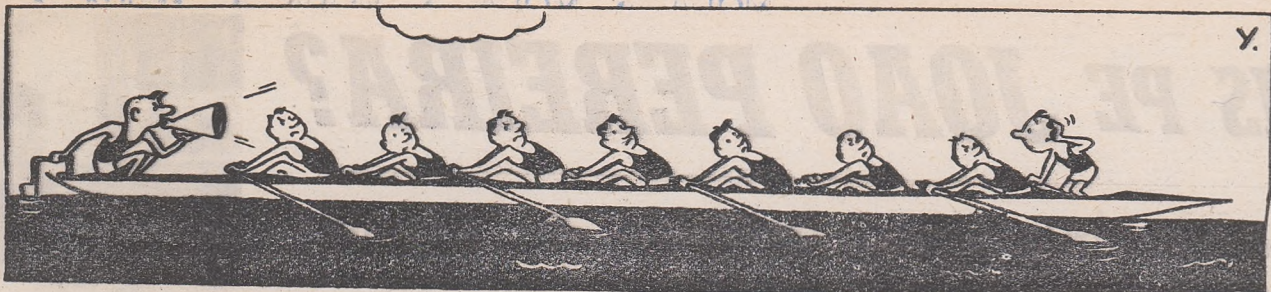
★

Trîim azi vremuri la fel de grele ca anii venirii la putere a lui Hitler. În Germania occidentală generalii, care și-au pierdut iarăși mințile, pun din nou mîna pe aparatul de stat, fasciștii, care n-au fost complet lichidați, visează din nou la revizuirea frontierelor, monopolurile își militarizează din nou producția. În birourile guvernamentale se pun din nou la cale planuri amănunțite: cînd și cum va supune Germania mai întîi întreaga Europă occidentală, apoi... Micul burghez german este din nou prelucrat metodic și perseverent și iar se pedalează pe corzile pe care a pedalat cîndva Hitler. Se știe, de exemplu, că în Germania occidentală cresc prețurile la produsele alimentare. În multe magazine alimentare sînt expuse hărți pe care sînt încercuite cu linii groase teritoriile R.D.G., regiunii

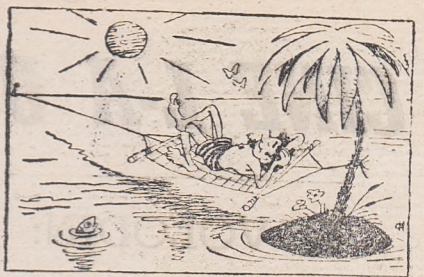
Kaliningrad, regiunilor apusene ale Poloniei, regiunii Sudete a Cehoslovaciei. De la marginile hărții pornesc spre aceste regiuni săgeți negre pe care scrie: „Iată de ce costă scump alimentele!” E simplu și clar și ușor de înțeles pentru micul burghez german și nevasta lui: dacă alimentele sînt scumpe, trebuie făcut ceva ca ele să fie ieftine, înseamnă că e nevoie de revanșă, că trebuie să recucerim aceste teritorii.

Franz Josef Strauss, ministrul de război al R.F.G. (de altfel originar din Bavaria) a și început să amenințe: „Trîim în secolul tehnicii, în care forțele unite ale aliaților noștri sînt suficiente spre a șterge de pe harta geografică Uniunea Sovietică”. În Germania bonnistă a fost interzis partidul comunist... Cunoscînt început!

Eroii lui Feuchtwanger — Tüwerlen, Sepp, Heyer au lăsat în lumea occidentală o mare moștenire spirituală — oameni care, vai, își încep drumul la fel cum l-au început și părinții lor: cu neîncredere, cu cochetării intelectuale, cu „scepticism rafinat”. Din păcate viitorul omenirii atîrnă în mare măsură și de ei. Nori negri s-au îngrămădit pe cer. E inadmisibil, e criminal, e inuman să fie toată viața pasageri, să zacă toată viața în înăbușitoarea „sală de așteptare”, să respire aerul ei ștînt și îmbicșit, să se smiorcăie și să pretindă atenția generală față de „eul” lor. Iar cînd se dezlănțuie furtuna, să se ascundă în spatele celor pe care, cu inutilitatea existenței lor, i-au trădat și-i trădează și acum, chiar dacă o fac involuntar. Istoria părinților lor este vie. Ce mai așteaptă?

— Un... doi... trei...

— Ce?
Desen de M. Ușat

UMOR

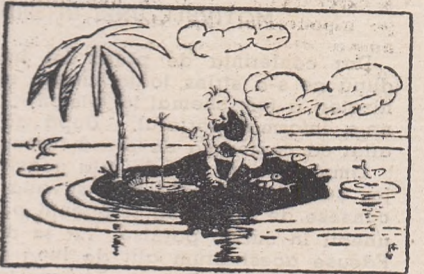
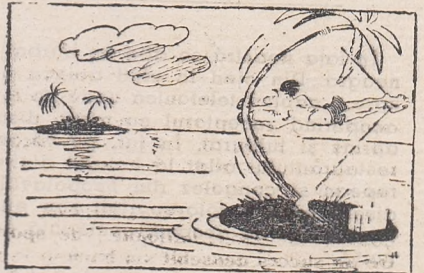
— N-ai să intri în casă decât
peste cadavrul meu!
Desen de G. și V. Karavaev

Dresorul:
— Vorbește!
Desen de K. Nevler

Al treilea e de prisos...
Desen de E. Danilov

Noi Robinsoni
Desen de I. Sinev

„În fiecare sticlă
un izvor de sănătate!”

SLÂNIC · HEBE · MALNAS
CĂCIULATA · LIPOVA
VILCELE

Beti
APE MINERALE
NATURALE

se găsesc de
vinzare

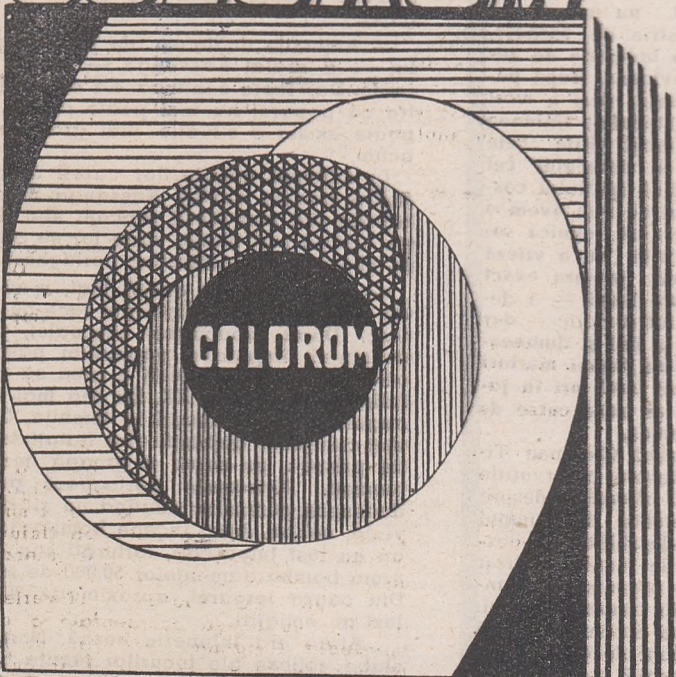
LA MAGAZINELE ALIMENTARE, ...
CENTRE DE CURĂ ȘI RĂCORITOARE

CONSUMAȚI PRODUSELE LACTATE
SIBIANA

DE CALITATE SUPERIOARĂ

COLOROM

GALLUS
VOPSEȘTE ORICE TESĂTURI
MĂTASE · BUMBAC · LÎNĂ
ROCHII · HAINE · BLUZE ·

Consumați
variatele
sortimente de

„EUGENIA”
cu cremă de cacao,
„VICTORIA”, „SPORT”,
„PETIT-BEURRE”, „EXTRA”,
„CIȘMIGIU”, „BUCUREȘTI”,
„APERITIV”, ETC.

AU MARE VALOARE NUTRITIVĂ
ȘI SÎNT RECOMANDATE
PENTRU TOATE VIRSTELE

CINE L-A UCIS PE JOAO PEREIRA?

L. VOLODIN: Dedesubturile luptei fratricide din Angola

Marcos Kassanga

În fața noastră se afla un bărbat înalt cu pielea neagră. Din când în când arunca priviri neliniștite spre o cabină telefonică unde un tovarăș de-al lui, acoperind receptorul cu mina, discuta cu cineva, aprins și tulburat. În jur, pe veranda deschisă a restaurantului aflat la hotarul dintre cartierele europene și congolez din Leopoldville, se îngrămădiseră ziariști, fotoreporteri sau pur și simplu curioși atrași de această conferință de presă neobișnuită.

MOTIVELE UNEI INTERDICȚII

Dar conferința de presă tot întârzie. În sfârșit, după ce s-a strâns toată lumea, unul dintre organizatori a fost chemat la telefon. „De la poliție” — ne-a informat portarul. După câteva minute s-a aflat că conferința de presă fusese interzisă.

Omul care se afla în fața noastră străbătuse pe jos sute de kilometri prin savana Angolei, se ascunsese de jandarmii și agenții portughezi, căzuse uneori în cursă, pornise iar la drum. Făcuse acest drum atât de lung pentru ca acolo, în Congo, să arate întregii lumi adevărul despre ceea ce se întâmplă în Angola, despre felul cum a fost ucis Joao Baptista Pereira, comandantul suprem al trupelor de răsculați angolezi.

La 23 februarie, liderii „Uniunii populației din Angola” („U.P.A.”), care pretind a fi principalul centru al mișcării revoluționare și al răscoalei poporului din această colonie, au declarat că Baptista a murit într-o ciocnire cu portughezii. Iar acum maiorul Marcos Kassanga, șeful statului major al Armatei de eliberare națională din Angola, îi convocase pe ziariști spre a arăta adevărul, a preciza împrejurările în care a murit Baptista și a-i demasca pe cei care subminează lupta de eliberare a patrioților angolezi.

Dar „cineva” s-a împotrivit. „Cineva” a exercitat presiuni asupra poliției congoleze. Acest „cineva” ar fi dorit să-i interzică lui Kassanga intrarea în Congo sau măcar să-i se închidă gura. Dar acesta lepădase nu de mult uniformă de ofițer și nu era fricos, așa încât conferința de presă a avut totuși loc.

Înainte, însă, de a arăta de ce a stîrnit atîta zarvă conferința de presă a maiorului Kassanga, e bine să prezentăm, fie chiar și pe scurt, situația din Angola. S-a împlinit un an de când patrioții din această țară poartă o luptă armată fără răgaz împotriva colonialiștilor portughezi. Începută ca o acțiune spontană a maselor populare din Luanda, capitala coloniei, lupta s-a întins ca o flacără în toate provinciile, unde s-au format detașamente de partizani și s-au călît în focul luptei unități regulate ale armatei de răsculați.

Între timp, peste hotare, departe de această luptă s-au ridicat impostori care s-au proclamat „organizatori”, „inspiratori” ai mișcării de eliberare națională din Angola. Viocra întâia a fost un nume Roberto Holden, un aventurier care deține funcția de lider al „Uniunii populației din Angola”. Fără să reprezinte, de fapt, pe nimeni în Angola, Holden a știut să atragă asupra-i luarea aminte a unor cercuri imperialiste influente, care urmăresc de aproape declinul sistemului colonial portughez. O

Incidente similare sînt multe în Angola. Dar vinovatul e unul singur: imperialismul străin

atitudine extrem de binevoitoare au avut față de ei americanii, care își dau seama că victoria va fi de partea angolezilor și de aceea își caută din timp omul „potrivit”.

Răsculații nu și-au dat imediat seama cine-i Holden. Antrenați în focul unor lupte necurmte ei n-au avut cum să cunoască manevrele de culise ale acestuia, ci le-au înțeles abia mai târziu. Principala fapt care i-a pus în mișcare pe patrioți a fost asasinarea mișelească a lui Joao Baptista Pereira, comandantul suprem al armatei de eliberare națională, lovitură bine calculată și dată de mina lui Holden.

VORBEȘTE MAIORUL KASSANGA

— Baptista a fost ucis din ordinul lui Holden — ne-a arătat maiorul Kassanga. El n-a murit într-o ciocnire cu portughezii. Patrioții angolezi a fost atras într-o cursă de agenții lui Holden și ucis mișelește. Holden n-a luptat niciodată sincer pentru eliberare. El s-a temut că acțiunile hotărîte ale lui Baptista, care se afla în fruntea armatei, ar putea să ducă la dobîndirea grabnică a independenței. Iar Holden urmărea tocmai dezorganizarea, zădărnicierea luptei noastre, dezbinarea forțelor patriotice. Sprijinindu-se pe oameni pe care i-a înșelat cu nerușinare, Holden a dezlănțuit o teroare cruntă, a comis asasinat în masă în nordul Angolei și a așezat unele triburi împotriva altora pentru a prezenta apoi lupta noastră drept răzvrătirea unor „barbari”, a unor „sălbateci”. Din vina lui, în războiul fratricid au murit cîteva mii de angolezi.

Pe un ton egal, aproape monoton, Kassanga l-a demascat pe Holden: un afacerist vindut, viclean, care se îmbogățește de pe urma luptei poporului. Dobîndind, prin înșelăciuni, ajutor din partea unei țări nordafricane pentru poporul angolez și folosindu-se de facturi false, Holden a prezentat acest ajutor ca o tranzacție comercială, însușindu-și milioane de franci. Fără să fi fost vreodată în Angola și fără să cunoască limba poporului ei, el se dă drept lider al unei lupte pe care o trădează la fiecare pas. La Leopoldville, unde-și are reședința, Holden încearcă să-i intimideze pe emigranții angolezi, făcînd caz de dubioasele lui legături cu „înalte autorități congoleze”. Călătorește des prin capitalele țărilor vest-europene iar recent a vizitat S.U.A.

— Conducerea armatei, a declarat Kassanga, rupe orice legătură cu grupul lui Holden, cu „Uniunea populației din Angola” condusă de el. Nu vrem să avem nimic de-a face cu organizatorii crimelor de pe pămîntul angolez. Chemăm toate forțele cu adevărat patriotice să se unească cu armata în lupta pentru victoria totală asupra colonialismului.

...Seara am stat de vorbă cu maiorul Kassanga într-o colibă din preajma Leopoldville-ului. În încăperea întunecoasă se adunaseră emigranți angolezi, prieteni ai maiorului. L-am rugat să-mi vorbească despre lupta de astăzi a poporului angolez.

— Acțiunile ticăloase ale lui Holden și acoliților lui — a arătat Kassanga — ne-au costat multe jertfe. Dar lupta continuă. Ea nu poate înceta, pentru că poporul nu mai poate răbda, pentru că nu poate exista o situație mai grea decît aceea de acum.

În mijlocul angolezilor care-i aprobau cu însuflețire fiecare cuvînt, Kassanga ne-a spus că jumătate din muncitorii africani sînt de fapt robi și nu cîștigă mai nimic, viața lor se află în întregime la cheremul plantatorilor portughezi.

— Pentru noi nu există legi, n-avem nici un fel de drepturi, colonialiștii pot face cu noi tot ce pot. După izbucnirea răscoalei, portughezii au dezlănțuit împotriva populației pașnice represii atît de sîngeroase încît e greu să crezi că ele se întîmplă în veacul XX. La cea mai mică bănuială, angolezii sînt aruncați în temnițe. Cînd închisorile sînt arhipline deținuții sînt tratați la fel cu sclavii de prisos: se sapă o groapă mare și sînt împușcați. Avioanele portugheze patrulează zilnic deasupra pădurilor căutînd un cit de mic semn de viață, colibe. Apoi începe bombardamentul. Într-un an au fost împușcați, torturați sau au murit de pe urma bombardamentelor 50.000 de locuitori pașnici. Din cauza teroarei, aproximativ 300.000 de angolezi au emigrat.

...Afară era întuneric beznă. Numai niște lumini slabe, reflexe ale focurilor făcute în fața colibelor pentru pregătirea cinei, arătau că acolo, în căsuțe încropite în grabă, locuiau mii de emigranți angolezi care-și părăsiseră patria, casa iar unii chiar familia.

— Acești oameni, ca și toți frații lor din Angola — mi-au spus la despărțire patrioții — au o singură dorință: eliberarea din blestemata robie colonială. Acesta este programul nostru minimal. Iar cel maximal prevede construirea unei vieți noi, libere, întemeiate pe egalitate și dreptate.

Cosmonautul și ziaristii

Conferința de presă a lui Gherman Titov la Washington

După cum se știe, Gherman Titov se află în S.U.A. spre a participa la lucrările Comitetului internațional pentru cercetarea spațiului cosmic. În primele zile, G. Titov a vizitat sediul Organizației Națiunilor Unite, bursa din New York și mai multe cartiere din acest oraș, printre care cartierul Harlem.

La 2 mai, cosmonautul sovietic s-a întîlnit, la o conferință de presă, care a avut loc la Washington, cu ziariști americani și străini.

— În cursul zborului pe nava cosmică „Vostok-2” — a declarat G. Titov la această conferință de presă — m-am întîlnit cu poporul american în eter și i-am trimis salutul meu din Cosmos. Acum mă folosesc de acest prilej spre a-i transmite salutări de pe Pămînt.

Apoi, timp de o oră G. S. Titov a răspuns la numeroase întrebări ale ziariștilor.

Correspondenții au insistat în primul rînd asupra perspectivelor de colaborare dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite în vederea cuceririi Cosmosului. Amintind că cele două părți au și început tratative în această direcție, un ziarist l-a rugat pe Gherman Titov să spună ce crede despre posibilitatea unui zbor spre Lună, pe o aceeași navă cosmică, a unui cosmonaut sovietic și a unui american.

— Nu știu încotro au să se îndrepte — a răspuns G. Titov — dar sînt convins că ar putea să zboare împreună. Problema cuceririi Cosmosului nu va avea decît de cîștigat din participarea a cît mai multor oameni, a cît mai multor țări la această acțiune importantă.

— În timpul zborului poate fi schimbată direcția și înălțimea de zbor a navei cosmice sovietice? Poate fi schimbată orbita?

— Da, poate — a răspuns Titov. În cursul zborului pe nava „Vostok-2” am folosit un sistem de dirijare manuală a navei. Cosmonauții sovietici pot dirija zborul navelor cosmice și ateriza oriunde.

Mulți ziariști au vrut să știe cît de perfecționată este tehnica aterizării navelor cosmice sovietice. Gherman Titov a arătat că sistemul de aterizare al navei „Vostok-2” a fost atît de perfecționat încît după aterizare nava era din nou gata pentru o altă lansare.

— Ce probleme intenționați să discutați în cursul întrevederii cu cosmonautul american John Glenn? — l-au întrebat ziariștii pe Titov.

— E greu de răspuns acum, a spus cosmonautul sovietic. Dar sînt convins că vom avea despre ce discuta. Cosmosul este prea mare pentru ca un om care i-a străbătut o singură dată spațiile să cunoască totul. Convorbirea noastră va fi utilă atît pentru el cît și pentru mine.

— Cînd va zbura un om sovietic spre Lună?

— E greu de precizat exact data, a răspuns G. Titov. Acum patruzeci de ani, cînd în Rusia a învins Revoluția și clasa muncitoare a dobîndit victoria, cucerind puterea de stat, nu numai că n-aveam o industrie de rachete, dar nici măcar o industrie de automobile și de avioane. După patruzeci de ani, însă, deși a avut de făcut față războiului, Uniunea Sovietică a întrecut țările cele mai dezvoltate în domeniul cel mai greu, cucerirea spațiului cosmic. În momentul de față avem o bază foarte puternică, tehnica sovietică se dezvoltă cu o viteză cosmică. Nu pot preciza exact data zborului spre Lună — a declarat cosmonautul sovietic — dar sînt convins că și noi și dumnea-voastră vom fi nu numai martorii ai zborurilor spre Lună ori în jurul Lunii, ci și ai unor curse de pasageri în Cosmos.

Cu același prilej Gherman Titov a vorbit despre observațiile făcute în cursul zborului, despre senzațiile încercate în timpul stării de imponderabilitate, despre programul de lucrări realizat de el și despre organizarea muncii și odihnei în timpul zborului.

— În Uniunea Sovietică există un număr suficient de cosmonauți pentru noi zboruri? — l-a întrebat un ziarist american.

Gherman Titov l-a asigurat că cosmonautul numărul trei este gata de zbor.

— Nu vom împrumuta cosmonauți din alte țări. Avem destul. Cînd tehnica va fi pusă la punct pentru un zbor spre Lună, nu se va pune problema cosmonauților a declarat Titov.